

PLUTOKRATI SLEPARIJO Z BOJEM ZA USTAVO

BOGATAŠKI SLOJ SE NI IZ KRIZE ŠE NIČESAR NAUČIL

Očitki, da Rooseveltova administracija uvaja socializem, so gola demagogija

Bogaboječji Al Smith zvočnik kapitalistične propagande. — Kaj je American Liberty liga?

TORJI obeh kapitalističnih strank so svojo sedanjo politično kampanjo odeli z geslom borbe za obvarovanje ustave. Grozi pa ji — ako jim hočemo verjeti, Rooseveltova administracija. Kajti njen "končni cilj" je "zrušenje ameriške konstitucije". Torji trdijo, da je predsednik Roosevelt samo pečat "socialističnega" možganskega trusta, Platformo demokratske stranke je docela pogazil — pravijo oni — in odprl pot v vlado ljudem počene pameti. Za boj proti "socializmu", ki prevladuje v sedanji administraciji v Washingtonu, so torji ustanovili posebno organizacijo z lepo zvane imenom, American Liberty liga. Njen namen — kajpada — je borba za ustavo, "za veliki ameriški srednji razred" in pa proti sajnčam, ki danes razpolagajo z oblastjo v ameriški vladi.

Omenjena liga je imela prošlo soboto svoj demonstrativni banket. Priredila ga je v Washingtonu. Udeležilo se ga je par tisoč plutokratov, med njimi dvajset članov familije Du Pont, ki poseduje ogromne mudijske tovarne za razstreliva in strupene pline. Vsa gospoda, ki se je udeležila omenjenega banketa, je za vrhnjih plasti ameriškega ljudstva — gosposda, ki se valja v razkošjih in v milijonskih letnih dohodkih.

Banket American Liberty lige zadnjo soboto je bil važen zaradi tega, ker se je na njem zbral "cvet" tistega sloja, ki faktično poseduje in vlada Zedinjenih držav. Za glavne govornike si je liga ob tej priliki izbrala Alfred E. Smitha. L. 1928 je bil on kandidat demokratske stranke za predsednika republike. Dobil je 15 milijonov glasov. Njegovi prijatelji so tedaj zatrjevali, da bi bil izvoljen, če ne bi bil član

Prevzeti bankrotirano mesto ni za nikogar igrača

Socialistična administracija mesta Reading, ki je pred nekaj tedni prevzela upravo, bo imela mnogo truda, predno bo mogla občino izvelič iz bankrotiranosti. Republikanci in demokrati, ki so gospodarili prej, so zanemarili mestne socialne ustanove, problema brezposelnosti pa se niso niti dotaknili.

Odstotek nezaposlenih je v Readingu večji kakor v drugih velikih industrialnih mestih. Socialistično glasilo Reading Labor Advocate poroča, da so brezposelni takoj po izvolitvi socialistov prišli pred posamezne uradnike z apeli, da jim naj preskrbe mestno delo. Eden izmed njih piše, kako hudo mu je, ko vidi tisoče brezposelnih in poslušajo njihove apele, pa jim ne more ustreči. Kajti takozvanih mestnih služb je premalo za vse.

Socialistična administracija je našla tudi na drugo težavo. Dognala je, da je imela poražena demokratska-republikanska uprava v vsakem oddelku najetih več ljudi kakor pa jih je za tista dela potrebno. Ako socialisti ne uvedejo ekonomije, ne bodo v gospodarstvu nič boljši kakor prejšnja administracija. Ravnati pa se morajo po svoji vesti in prepričanju, kar pomeni, da morajo odpraviti hibe, ki jih je gojila odvržena uprava. Njihove načrte za javna dela ne bodo mo-

Kaj se zgodi z Italijo po Mussoliniju?

Proletarsko geslo na denarju Sovjetske Unije odpravljeno

Sovjetska vlada je na svojem novem kovanem denarju opustila geslo "Proletarci vsega sveta, združite se!" Očividno je to storila v interesu svoje vnanje politike, katera stremi po sodelovanju s kapitalističnimi deželami. Zato spreminja svojo taktiko tudi na denarju. Sicer pa so gesla na denarju brez pomena. Na ameriškem dolarju npr. je geslo "V Boga zaupamo". Ampak če bi bilo na njemu namesto tega zapisa, "naša vera je dolar", bi bilo to v Zed. državah veliko bolj resnično, kot pa je fraza "In God We Trust".

Napredek delavskih unij v Srbiji

V Srbiji so imele koncem minulega leta svobodne delavske strokovne organizacije (socialistične) 14.121 članov, ali 5.111 več kakor leto prej. Med njimi je 1814 rudarjev. Skozi prošla štiri leta so imeli srbski delavci 35 stavk z 9020 delavci in delavkami. Popolnoma uspelo je 25 stavk, 6 deloma, le 4 stavke pa so bile brez uspehov.

Splošni zamorski kongres v Chicagu

V Chicagu se bo 14. in 15. feb. vršil National Negro Congress, na katerega so povabile vse ameriške organizacije črncev in druge, katere delujejo poleg med belokožci tudi med zamorskim plemenom. Opazovalci soc. stranke na tem kongresu bodo Frank Cross-waith, George Streater in Norman Thomas. Prva dva sta črnca.

gli vse takoj izvesti, kajti gmotna sredstva zanje je treba šele dobiti. Predniki so jim pustili kupe dolga, prazno blagajno in krizo. Iskati potrebne gmotne vire bodisi z večanjem davkov ali s posojili pa je v takih okoliščinah skrajno težaven problem. Nedvomno bo socialistična administracija v Readingu v teku let dosegla velike uspehe. Ampak socialnih vprašanj v posameznem mestu ne bi mogli rešiti nikjer, kajti to je v stanju storiti le država — ne kapitalistična država, ampak šele takrat, ko ljudstvo poveri vlado socialistom.

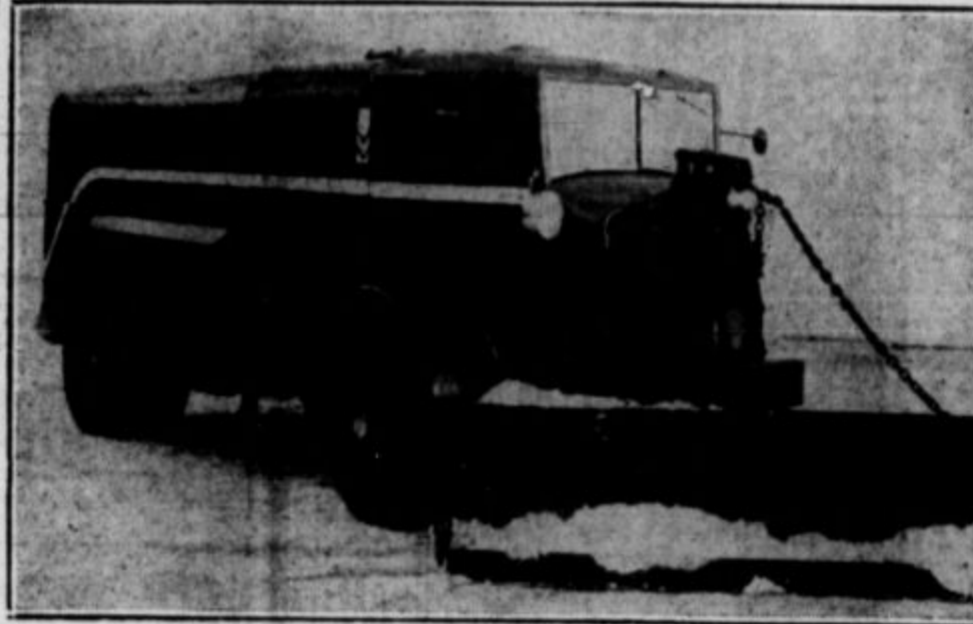
"Odkritje", ki je zanimivo za revne družine

Razni "eksperti" v Zed. državah se posebno v krizah ukvarjajo z vprašanjem, koliko je minimalno potrebno za preživljanje družine. Skupina večšakov Columbia univerze, ki se peča s takimi raziskovanji, je dognala, da se družina petih oseb lahko preživlja z vsoto \$8.75 na teden.

Ker znašajo dohodki mnogih družin celo po 10 do 15 dolarjev na teden, razmere torej niso tako slabe kakor bi človek sklepal iz raznih stavk, iz

statistik in iz protestov v radikalnem časopisju. Gospodje na Columbia univerzi slove vsled svoje velike učenosti in delavske družine jim bodo nedvomno hvaležne za dognanje, da se pet ljudi skupaj lahko vzdržuje pri življenju s skromno vsoto \$8.75 na teden. Torej bodimo zadovoljni! Kdor pa misli, da je ta vsota premajhna, naj se domiali, da se družine v Italiji preživljajo celo z znatno nižjimi dohodki. Res, da njihova hrana ni kaj

ZIMA — MUČILNICA BEDNIH

V tednu z dnem 20. januarja je zavalovel po Zed. državah silovit mrak, ki je pogal živo srebro globoko pod ničlo tudi v marsikakem takem kraju, kjer se v tolikini meri redkokdaj primeri. Dogodilo se vse vesposod veliko požarov, številno ljudi je zgorelo in nemalo pa so jih sosedji dobili zamrzne v njihovih bednih stanovanjih. Na sliki je avto za odkidavanje snega in ledene skorje na cestah v New Yorku.

Vzroki razprtij v S. P., navedeni z druge strani

Hibe, ki jih navaja Socialist Call na račun "stare garde". — Frakcijski boj se nadaljuje

Struja v newyorški socialistični stranki, katere glasilo je tednik Socialist Call, ustanovljen lansko leto, pravi, da je razkol povzročila "stara garda", ker se ne more prilagoditi novim razmeram in konsekvntno novi taktiki. Namesto konstruktivne kritike napram komunistom jih brezobzirno napada. Bivše komuniste naj se ne bi sprejemalo v soc. stranko. Vsako propagiranje v nji za taktiko nasilne akcije naj bo zabranjeno pod kaznijo izključitve.

Opozicija proti stari gardi, ki se je označila za militante, pravi, da z ohromelo organizacijo ni mogoče napredovati. Ker je stara garda odbijala vse predloge militantov za novo orijentacijo in ob enem ridiculizirala tudi sedanjo strankino načelno izjavo, so se odnošaji morali ostri. Ko je nato večina pod vodstvom stare garde sklenila reorganizirati klube v New Yorku in pri tem črtati člane, ki se po njenem mnenju ne ravnaajo po pravih in sklepih newyorškega odbo-

posebnega, ampak želodce si le napolnjujejo z njo, če ne večkrat, vsaj parkrat na teden. Veščaki so namreč že dostikrat ugotovili, da preveč jesti ni dobro. Dalje, da je bogata hrana sicer okusna, ampak za utrjevanje mišic je "preprosta hrana" (v njo lahko vključimo krompir, korenje, polento, žgance, močnik, rep, fižol itd.) veliko boljša. Cemu se "eksperti" sami ne drže teh svojih najdb, je mnogim uganka. Tudi se človek s ceste upravičeno čudi, kako je mogoče ekspertom dokazati, da je \$8.75 na teden zadosti za preživljanje družine petih, in kako jim je v drugih slučajih mogoče na sodiščih dokazati, da celo štirideset tisoč dolarjev na leto komaj zadostuje za preživljanje matere in enega otroka. Bili so slučajji, ko se jim je posrečilo prepričati sod-

nika, da je dovolil družini dveh iz zapuščine bogataša \$80.000 na leto za preživljanje.

Nedavno je bil objavljen seznam ljudi v Zed. državah, ki imajo od \$18.000 do milijon dolarjev plače na leto. Sociolog Columbia univerze brčkone niso preiskovali življenjskih razmer v teh družinah, ker nikjer ne svetujejo, da naj se jim plače znižajo na \$640 na leto, kolikor znašajo dohodki povprečne ameriške družine. V tej povprečni meri so vključene tudi plače imovitega sloja, torej je dohodek povprečne delavske družine celo nižji kakor \$640 na leto. Delavska družina petih oseb torej ne bo umrla gladu, če ima \$455 na leto, posedujoči sloj pa se naj koplje naprej v razkošju. Delavci bi ravnali pametno, če to krivično stanje čimprej odpravijo.

JACANJE GIBANJA ZA POVRNITEV ITALIJE V DEMOKRATIČNO DRUŽBO

Proglas italijanske protifašistične opozicije dobil v svetovnem tisku velko odmeva

MUSSOLINI je bil eden največjih ljubljencev evropskega in ameriškega kapitalizma. Italijo je otel "komunistični" nevarnosti in jo organiziral v vzor državo. Podvel je velika javna dela, odpravil svobodne delavske organizacije, prepovedal stavke, stabiliziral industrijo, se pobotal s papežem, osušil je močvirja in dvignil Italijo res na stopnjo veselice. Newyorški, pariški in londonski bankirji so ga zalagali z denarjem in kapitalistično časopisje vseposod ga je slavilo za enega največjih mož — prav za prav za največjega moža sedanje dobe. Ko je mednarodno delavstvo svarilo svet pred tem novim "cezarjem", ki je požgal delavske domove in tiskarne v Italiji, uničil vse delavske organizacije in pobijal delavske voditelje, je kapitalistično časopisje smatralo Mussolinijevo divjanje za potrebno zlo.

Danes je tudi kapitalistični svet v zadregi in se vprašuje: Kaj bo z Italijo po padcu Mussolinija?

Tudi Italijani-begunci se ukvarjajo s tem, ne iz radovednosti, ampak ker je od njih veliko odvisno, kako se bo razvijala dežela, iz katere se jim je posrečilo uteči, kadar bo konec režima, ki mu načeljuje Benito Mussolini.

Svetovni javnosti so naslovili proglas, v katerem zagotavljajo, da je strašenje s komunističnim režimom nesmisel, kajti to je najmanjša možnost. "Italija ni Rusija," pravi proglas. "Ogromno večino prebivalstva Italije tvorijo mali kmečki posestniki, obrtniki, trgovci, mali industrialci, profesionalci in drugi ljudje raznih poklicev, ki niso prav nič pristopni uredbi, kakršno ima Rusija. Tudi ako se bi dogodilo, da prevzame oblast komunistična vlada, ne bi uspela, kajti ljudstvo ji ne bi dalo svojih malih imov, pač pa zahteva razdelitev veleposesev v nadaljne male kmetije. Drugič, Italija je odvisna od uvoza toliko kot malokatera dežela na svetu. Ako se ji ustavi dovoz živil in sirov, mora propasti vsaka vlada v nji. Komunistična vlada v Italiji torej ne bi obstala, češar se komunisti zavedajo, zato so se pridružili ostalim protifašističnim skupinam, katere so za vrnitev demokracije. Na nedavni konferenci v Bruslju so se italijanski begunci sporazumeli za skupen pro-

DVOJNA STRAN SANKCIJ

Sankcije lige narodov so Italiji gospodarsko silovito škodovale, a kvarne so tudi tistim deželam, ki so bile od uvoza v Italijo najbolj odvisne. Ena teh je Jugoslavija. Italijo je zalagala posebno z lesom. Ko so bile sankcije proglašene, je Jugoslavija pošiljanje svojega blaga v Italijo ustavila. Posledica tega je, da je bilo samo v Bosni odslovljenih 1.500 lesnih delavcev, iz plavžev v Zenici pa so jih odslovlili 1000. Precej delavcev je bilo vsled sankcij odslovljenih tudi na Slovenskem, okrog Reke in v drugih krajih države.

"Del. Politika" je pisala o tem: "Za vse te nesrečnike, ki so bili odpuščeni v najhujši zimski se pa nihče ne briga, niti na najmanjšo pomoč se ne morejo zanašati. Če je izvoz lesa popustil, ni še treba, da ti ljudje stradajo.

Dovolj živim imamo v tej deželi. Pripravljene bi morale

Veliko gradiva za mal denar

Ali ste si že naročili knjige Cankarjeve družbe, izdane za leto 1936? Pet knjig stane samo \$1.25. Dobite jih v Proletarčevih knjigarni.

Ako Ameriškega družinskega koledarja še nimate, naročite ga čimprej. Dasi smo ga tiskali nad 500 izvodov več kakor prejšnjega letnika, bo vendar ves razprodan.

Mnogi so naš koledar naročili tudi svojcem v starem kraju. Storitve to tudi vi, kajti zelo jim boste ustregli. Stane \$1. Pošljite nam naslov in vsoto, drugo izvršimo mi.

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE.
NAROČNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00.
Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopiši in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do ponedeljka popoldne za priobitve v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co., Inc.
Established 1906.

Editor..... Frank Zaitz.
Business Manager..... Charles Pogorelec.
Assistant Business Manager..... John Rak Jr.

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

3639 WEST 26TH STREET CHICAGO, ILL.
Telephone: ROCKWELL 2864.

Kaj je revolucionarnost

V povojni dobi je delavstvo zbegano z različnimi takozvanimi revolucionarnimi ali militantnimi gibanji. V Zed. državah npr. so tri separatne komunistične struje. Vsaka zagotavlja, da je bolj revolucionarna kakor druga. V Hitlerjevi Nemčiji jih baje deluje kar šest in spravljajo v svojem podzemskem delovanju člani bolj in bolj v nevarnost. Medsebojno prerekanje jih namreč izpostavlja toliko bolj Hitlerjevemu špijonom in agentom provokatorjem.

Militantnost in revolucionarnost je čestokrat stvar osebnega mnenja. Neki dopisnik v milwauškem slovenskem tedniku trdi, da je njihov slovenski kandidat za aldermana, ki ga je odobrila demokratska stranka, "... boljši socialist, kakor pa so vsi skupaj, kolikor jih je v Chicagu in Milwaukee..." Ta trditve še ne bi bila tolikšna šala, če bi jo bil napisal dopisnik sam, ampak dopis je v resnici urednikov. En človek, ki ni bil še nikdar na nobeni delavski fronti, ki mu je "lahka služba" edini smoter v življenju, je torej "bolj revolucionaren", kot vsi mi, ki se "samo štejemo za socialiste".

Tudi revolucije niso svojstvene samo takih revolucionarjev, kakršne si predstavljamo v delavskem leksikonu. Nedavno je južno-ameriška republika Uruguaj odsvolila sovjetskega poslanika in pretrgala diplomatske odnose s sovjetsko Unijo, češ, da Moskva podpihuje revolucionarne nakane v Uruguaju in drugih državah latinske Amerike. Maksim Litvinov, komisar vnanjih zadev Sovjetske Unije, je zadevo predložil društvu narodov in nazval odslovlitev sovjetskega poslanika v Uruguaju za provokativno dejanje.

"Kako nam more vlada republike Uruguaj očitati revolucionarne metode, ko je vendar znano, da je l. 1933 sama prišla na krmilo države s pomočjo revolucije, torej nasilno, s terorjem, progoni in moritvami?"

Litvinov je v svojem govoru sarkastično omenil, da je umetnost revolucij v latinski Ameriki bolj razvita kot kjerkoli drugje, in jasno namignil, da sta tudi vladi obeh fašističnih veselil v Evropi prišle, na krmilo z "revolucijo", posebno italijanska, in da to "revolucionarno" dejstvo neumorno poudarjata.

Človek, ki pravi, "vse kapitaliste je treba pobiti", tudi smatra, da je bolj militanten kot kdorkoli. In koliko je takih, ki zabrusijo agitatorju: "Puške vzemite v roke, puške, kajti tako kot delate vi, ne boste nikdar ničesar dosegli!" Taki vzkliki so po njihovem mnenju militantni in revolucionarni. Te vrste tipe se dobi med reakcionarno in radikalno mislečimi ljudmi.

Pravi militanti in revolucionarji so samo tisti, ki grade most civilizacije in osvoboditve človeštva dalje in dalje. Ako se zmotijo, popravijo pogrešek. Kjer se jim delo ponesreči, ne odnehajo, ampak ga prično znova na trdnjem temelju.

Anglija in njena dinastija

Velika Britanija je zadnja izmed evropskih veselil, kjer ima dinastija še zmerom veljavo. V svetovnem vojnem metehu so propadle v Rusiji, Nemčiji, Avstro-Ogrski in Turčiji. Dvor v Angliji je ostal ornament na čelu dežele in si v povojni dobi pridobil celo večje spoštovanje kakor pa ga je bil deležen med vojno in v predvojnem času.

Edina druga evropska veselila, ki dinastije ni še vrgla med staro šaro, je Italija. Ampak v Italiji ni kralj zdaj niti pečat, ampak le nekaj starinskih privesek, ki ga ljudstvo tolerira iz sentimentalnosti in Mussolini pa zato, ker mu je v njegovih fašističnih tendencah v Korist. Kajti kadar se hoče il duce pokazati izredno velikega, vselej poskrbi za priliko, v kateri naj ljudstvo vidi, kako brez pomena in brez hasna je kralj v fašistični državi. Mussolini je v Italiji vse. Kralj je lutka.

V Angliji je drugače. V nji je kralj nadaljevanje tradicije, nekaka vez med deželami, ki tvorijo britski imperij. V angleškem parlamentu je bil na dinastijo izvršen že marsikak besedni napad, toda med ljudstvom v splošnem so bili zelo nesimpatični sprejeti.

Angleška dinastija je jako draga stvar, a imperializmu Velike Britanije služi tako izborna, da se ji izredno dobro izplačuje.

Recimo, da bi se v Angliji jutri dogodil preobrat in bi ljudstvo zavrlo kralja ter proglasilo republiko. Ali bi dominjoni, kot so Kanada, Južna Afrika, Avstralija itd., še hoteli ostati pod Anglijo? Poznavalci razvoja Velike Britanije pravijo, da bi bila taka sprememba konec najmočnejšega imperija, kar jih pozna moderna zgodovina, in da ga bo konec vseeno, ker je svoj višek dosegel že pred leti in zdaj mora vsled razvojnih ekonomskih zakonov neizogibno pot navzdol. Kljub tem preokovanjam in domnevam o bodočnosti Velike Britanije je danes ona še vedno najmočnejša svetovna veselila, navzlic svoji rahli kombinaciji. Zato so o smrti njenega kralja Georga V. listi po svetu pisali kakor ne bi o smrti enega drugega. Propadli in še uslužbeni monarhi so tekmovali, kako bi dobili pri njegovem pogrebu svoje "časno" mesto, ča se bi svetili v sijaju angleškega dvora. Poleg njih in predstavnikov drugih vlad se je pogreba udeležil Maksim Litvinov in par drugih zastopnikov USSR.

Pokojni kralj George V. je bil — v jeziku buržvazije — dober, vzoren kralj. Njegov sin, sedanjí kralj Edward VIII., je še uganka. "Ali bo, ali ne bo?" To pomeni, ali bo i on v stanju držati v imenu krone zrahljane kolonialne posesti in dominjone pod nadvlado Anglije, ali ne?

Se vedno brez resnega načrta za rešitev vprašanja brezposelnih

Gornji kartun je bil narisan v jeseni l. 1931. V Proletarcu je bil prvič priobčen 17. septembra imenovanega leta. Predstavlja ameriško vlado, ki na razpustih premišljuje, ob množici nezaposlenih, kam se obrniti.

Dinastija v Angliji je ustanova, ki je cementirala njen imperializem. V vladnih poslih ne odločuje. Kraljeve govore napiše premier, pa naj bo to Stanley Baldwin ali Ramsay MacDonald. Veljavo pa si je kralj ohranil kljub temu in je še vedno deležen spoštovanja ljudskih množic. Popularnost in trdnost v sedanji dobi si je pridobil zato, ker se je znal asimilirati demokraciji v Angliji in v njenih dominjonih.

Ivan Toplikar:

FRIDERIK ENGELS

(Nadaljevanje)

Drugečno stališče pa je glede te vojne zavzel Lassalle. Ker je gledal glavnega sovražnika nemškega zedinjenja v Avstriji, se je v brošuri "Italijanska vojna in naloga Prusije" zavzemal za francosko zmago, ki bi naj Avstrijo oslabil. Engels mu je odgovoril v brošuri "Savojska, Nizza in Rena", kjer odreka Napoleonu III. pravico, da bi anektiral Savojsko in Nizzo. Kajti narječje, ki se v teh krajih govori, ni francosko, nego je italijansko. Ob tej priložnosti naj pripomnimo, da se je Engels mnogo ukvarjal z jezikoslovjem in je tudi v tej znanosti dosegel obširno znanje. Nekaj časa je nameraval celo spisati primerjalno slovnico slovanških jezikov; namero je šelo opustil, ko ga je prhitel naš Mikošič.

11. Svitanje

Nobena reakcija ne traja večno in tako so se začeli v začetku 60. tih let tudi evropski reakcionarni režimi močno krhati. Cesar ni dosegla revolucija l. 1848., to je polagoma dosegel razvoj, dosegel je zlasti napredek produktivnih sil. V srednji Evropi je začela odprosperite 50. tih let okrepljena buržuazija zahtevati delež na vladi — tem bolj, ker so jo režimi, ki so bili sestavljeni večji del iz feudalev, občutno ovirali pri njenem napredu. V Nemčiji je postajal klic po zedinjenju Nemčiji zmeraj močnejši, kajti male nemške državi se so ovirale povsod razvoj industrije in tudi niso nudile dovolj širokih trgov. Povsod je prdiralo spoznanje, da feudalci, ki so živeli v duhu v preteklih časih, niso sposobni zastopati koristi vlemeščanstva. Zlasti pa se je pokazal feudalni režim še nesposobnega v Avstriji, kjer je privedel radi ponesrečenih vojn skoroda do državnega bankrota. Ustavna, parlamentarna monarhija — to je postalo geslo liberalnega meščanstva. Tako se je začela tudi delavstvu zopet odpirati pot.

Vreti pa je začelo tudi v Rusiji, kjer fevdalni sistem še zmeraj ni bil odpravljen in so

zahtevali kmetje odpravo tlačanstva. To vrenje je dalo Marxu povod, da je v pismu Engelsu zapisal besede: "Pri bodoči revoluciji bo Rusija hočeš nočeš srevolucionirala." Obdva sta začela sedaj računati tudi z Rusijo kot deželo, ki jo je treba kot pozitivno postavko v mednarodnem delavskem gibanju upoštevati.

Pogled obeh pa je bil uprt predvsem v Ameriko, kjer se je l. 1861 razvil boj za osvobodjenje sužnjev. Dočim se je namreč v severnih deželah Zedinjenih držav že docela razvil moderni kapitalizem s tovarnami in meznim delom, so v južnih deželah veleposesniki plantaž, ki so pridelovali na njih predvsem bombaž, zapostavljali še zamorske sužnje, ki za delo niso dobivali drugega ko hrano in stredo. Te sužnje so razni trgovci lovili po Afriki in jih izvažali na ameriški trg. Tako sta v Ameriki drug poleg drugega obstajala prav za prav dva družabna reda in konflikt med obema je bil neizbežen. Posesniki plantaž so zahtevali, da se razširi suženjsko delo po vseh državah severne Amerike, severni kapitalizem pa je zahteval njegovo odpravo. Med severnimi in južnimi pokrajinami se je razvila sedaj štiri leta trajajoča državljanska vojna, ki je zmagal v njej naprednejši kapitalistični

(Dalje prihodnjič.)

O tem in onem

O židih in židovstvu.

Rev. Trunk pravi v "A. S." med drugim, da "Proletarec" v poročilu o protizidovskem izgredu v Kielcah na Poljskem uganja propagando, ker je omenil "krščanske podivjance".

Zidje na Poljskem — bodisi v tistem delu, ki je bil pred vojno carska posest, in v Galiciji, so bili produkt razmer. Masa, s katero so trgovali, ji posojevali in kupovali od nje, ali jo poganjali na boben, je bila gospodarsko na ničli, ker se ni za njeno blaginjo nihče brigal. Tlačili so jo šlahčiči — poljska aristokracija — vladni birokrati — bodisi Franc-Jožefovi ali Nikolajevi, katoliški samostani, župnije in cerkev v celoti, ki jih je držala v ignoranosti in jih učila, da mora biti edina briga venika kako si izveličati dušo, ne pa, kako si izboljšati svoje bedno stanje v tej solzni dolini. Ampak ljudje morajo jesti, obdelovati zemljo, plačevati davke — torej se morajo brigati za posvetnosti, hočeš nočeš. Proganjeni židovski sloj si je v teh okoliščinah lotil že oddavna kramarstva in si skušal pomagati tudi s skrajnim odiranjem, dasi je v splošnem kljub temu živel prav tako ubožno, kakor tisti, katere je gulil. Med primitivnimi katoliškimi narodi smatra vsak vernik žida za izvrženca, za potomca rabljev, ki so križali Odrašenika. Bog sam jih je prekel in razkropil po svetu v pokoro in nadlego ljudem. Nemčija kljub svoji takoimenovani kulturi danes najbolj poudarja geslo, da so židje izvor vsega zla. Nobena dežela v moderni dobi ni šla v boj proti židom tako sistematično in brutalno, kakor Nemčija. Ampak ne krščanstvo, ne nemško ljudstvo, nima koristi od tega. Zidje sami po sebi niso zlo. Hibe so v sistemu. Poljaki in Rusini, ki izlivajo svoj srd zaradi razmer, v katerih žive, nad židi, bi storili pametneje. Če bi iz svoje starokopitne katoliške cerkve na Poljskem zavrgli stebre ignorance in si pomagali, če še ni mogoče drugače, vsaj s svečeniki, kakor je bil npr. dr. J. E. Krek, pa tudi Rev. Trunk bi jim bil koristnejši od zabutih, vraževernih kaplanov in župnikov, čeprav je tudi on v svojih izvajanjih čestokrat velik reakcionar in slab sociolog.

Torej vendar z barvo na dan —

"Obzor" z dne 23. januarja poroča na prvi strani, s trikotlonskim naslovom, "Slovenski kandidat Schneider in mestni blagajnik Mudroch dobila podporo demokratov."

Kaj je "demokrat"? Uganka ni težka. V Milwaukeeju kakor drugod pomeni demokratska stranka politike, ki se lasajo za službe. Ime stranke je samo firma, kajti programa nima, ne načel, ne dobrega slovesa. Mudroch je bivši član soc. stranke. Ta ga je spravila v urad, potem pa je odklonil ravnati se po njenih navodilih. Socialisti so ga brez oklevanja vrgli preko plota in potedali — motili smo se, ta človek je bil samo član, ne pa sodrug! Tudi Schneider je bil član, misleč, da se bo s prispevkom po 50c na mesec, ali z izjemnimi znakami, prikopal do službe.

Socialisti so videli, kaj ima v glavi tudi brez pomoči zdravnikov instrumentov in se niso brigali zanj. Zato je nehal biti član ne da bi ga kdo izmed sodrugov pogrešil. Taka je šara, ki jo zdaj v milwauškem mestu grabi v svoje košare demokratska stranka. Kadar bo sijalo milejšje sonce republikancem, jih bodo dobili oni v svoje koše.

"Obzor" mrcvari slovenstvo.

Milwauški "Obzor" se v agitaciji za Schneiderja zaletava v "Chicago". Obregovanje ob "čikago" in "čikažane" je bil za ambiciozne "naše ljudi" v njegovem mestu že od nekaj popularen "sport". "Čujte, čujte, Chicago je proti! Doli s Chicago!" Obzor je za Schneiderja, ker je Slovenec (kje je za slovenski narod že kaj koristnega storil, dozdaj ni še omenil). Čikažani pa so proti Schneiderju zato, ker je Slovenec. Taka je abecedna politika v Obzoru.

Svetost narodnosti — ali kaj?

Nemci v Nemčiji so ponosen narod. Nemce zatirajo nemški diktatorji, sekajo jim glave arjci njihovega rodu, priganjajo in zmerjajo jih pri delu bossi njihove krvi in za petami so jim nemški žandarji. Vsi aldermani, župani in drugi uradniki so Nemci. Nemške krave pasejo nemški pastirji. 'Kakšna čast za nemški narod'. Enako v Itaiji. Isto je bilo pod carjem. Pred leti so formani najemali v ameriških rudnikih in tovarnah za priganjače nad Slovenci bosse slovenskega rodu.

Koliko so Slovenci v Clevelandu na boljsem, ker jih "zastopa" v mestnem svetu nekaj ignorantnih politikov slovenskega, oziroma hrvatskega rodu? V svoji zabitosti niso niti vedeli, kako glasovati, ko so bili spravljeni pred točko, za ali proti Hitlerju, pa so bili "za". Toda v volilni kampanji so širili po naselbini prav tako dobra izpričevala o kolezju v svojih glavah, kakor ga je slovenski kandidat pete warde v času prošle konvencije SNPJ.

Nepotrebna skrb "Radničke Borbe".

"Radničko Borbo" v Clevelandu skrbi, kam se bo JSZ zahtela v slučaju razhoda struj v soc. stranki. Nikamor. Ostala bo na tiri svojega socialističnega dela in nadaljevala z njim v izvrševanju svojih nalog.

Redek jubilej.

Frank Klun na Chisholmu, Minn., je že dvajset let tajnik društva št. 110 SNPJ. V tej dobi je doživel on in društvo marsikaj. Bilo je eno največjih na železnem okrožju in moralo odnehati v napredovanju šele ko je rudniška industrija v severni Minnesoti popolnoma spremenila način obratovanja. Za isto količino izkorpene rude danes uporablja tisoče manj delavcev kakor pa v dobi, ko so bile naselbine po železnem okrožju na višku. Klun je ostal tajnik društva v lepih in v kritičnih dneh. Ze to, da je vztrajal toliko časa, je vredno priznanja.

Konferenca soc. stranke vzhodnih držav proti odvzemu čarterja stranki v N. Y.

Zastojniki soc. stranke iz države Pennsylvania, Massachusetts, Rhode Island, Maryland in New York ("stara garda"), dalje zastojniki soc. stranke v Bridgeportu, Conn., finske, židovske in italijanske federacije, zbrujočji dne 18. in 20. januarja v New Yorku, so sprejeli resolucijo, s katero obsojajo odvzem čarterja newyorški soc. stranki in zahtevajo, da eksekutiva soc. stranke svoj sklep spremeni v 30. dneh. Ako tega ne stori, se zastojniki stranke iz omenjenih krajev snidejo na novo posvetovanje. Povabljeni bodo tudi socialistične stranke iz drugih držav. Pravijo, da so na omenjenem zborovanju zastopali 9,214 članov. Italijanska federacija je bila zastopana neuradno.

Stroški vojne

Vojna v Etiopiji stane Italiji vsak dan 30,000,000 lir.

VESELICO IN SLAVJE 25 LETNICE JSZ

priredi

KLUB ŠT. 16 J. S. Z.

V SOBOTO 1. FEBRUARJA 1936

V ALDINE DVORANI NA 911 Center St.

CHICAGO, ILL.

Vljudno vabimo vse sodruge in somišljenike na obilen poset.

VSTOPNINA 25c.

PRICETEK OB 8. ZVEČER.

Igral bo Schwabov orkester

ANDREAS LATZKO:

SEDEM DNI

ROMAN. — Poslovenil MILE KLOPČIČ.

(Nadaljevanje.)

Ujzelo ga je zelo, da so se pretirane sentimentalnosti tako trdno zagrizle v njegove misli, prižgal si je cigareto ter sklenil predlagati od tovarne, da dokaže gospodu doktorju od oculos, kako se ljudje vsak dan tepejo za vroče zaželeno srečo, da bi dobili službo v Mangienovi tovarni. Kriz božji, lastniku je najmanj treba, da vzdržuje obratovanje! — Tudi njegovi otroci in otrok otroci bi bili dodobra preskrbljeni, če bi jutri pogljal štiri tisoč družin na cesto.

Da se je moral v mislih tako postavljati v bran proti doktorju, to mu je šele do kraja razodelo, kako močno je še pod vplivom svojih nedavnih doživljanj. Brez konca in kraja so v slabotni luči svetilk svigali mimo obrabi, le redkokdaj je segla roka po klobuku, le redkokdaj je po temni prečni črti odprtih ust uganil, da ga kdo pozdravlja, a je nepot motorja prekrčkal pozdrav.

Tisočkrat se je vozil baron mimo domov se vračajoče množice, ne da bi ga kdaj le za hip zmotila misel, v kakšne kotanje presihata človeška reka. Ali zaradi doktorja, ki ga je kakor neviden vodnik nadlegoval s svojimi bistroumnimi pripombami, ali pa so bili lastni spomini na zatohlo, vlažno Abtovo sobo in velike zamargjene hiše: nenadoma je zagledal Mangien pred seboj cilj, ozki, smrdljivi, od skrbi, preprirov in otroškega kričanja zastupljeni dom, ki čaka teh izmučenih, domov se opotekajočih mož. Ne, prav res, nič prida kupčija to, prodajati svoje roke, kakor je imenoval to doktor. Takoj je spet vstal pred njim tudi neprijetni prizor velikih, kakor kamen posivelih rok za šipo v mrtvašnici — položenih kakor blago v izložbi. Na moč mu je odleglo, ko se je avto nazadnje vendarle ustavil pred vhomom v tovarno.

Velika rešetkasta vrata so bila že zaprta, tudi v ravnateljski zgradbi je gorelo le še nekaj luči. Z lahkim nasmehom je ugotovil Mangien, da so okna starega višjega knjigovodje, ki je sestavljal letne zaključke že za starega očeta, kakor po navadi še zmerom razsvetljeni. Pod edino svetilko na hodniku je ždel sluga, vojaško strumno je udaril s peto ob peto ter takoj odhitel poročat gospodu von Hahnu, da je prišel mogočni gospodar.

Gospodu von Hahnu so vzdeli v tovarni ime "baronova leva roka", ker je tako naglo napredoval le zaradi obolenja desne roke, ki je bila pravi Mangienov namestnik; vodil je personalne zadeve. Med vojno so ravnali z njim kot z vodjo državne prevzemne komisije za zapovedano obzirnostjo in so ga pritegnili tudi v baronovo družabno življenje, in tako se je po polomu pravočasno zatekel v tovarno. Mangien je bil vesel, da je z bivšim polkovnikom pridobil pomožno silo, ki je lahko preložil nanjo vse disciplinarne zadeve, medzadnja pogajanja in karkoli je zahtevalo neposrednega občejanja z delavstvom. Ostri, vojaški glas je spreletal ljudi z grozo. Mangien si je bil v svesti največjega reda, ne da bi se mu bilo treba kolikaj brigati za pritožbe in zahteve večno nezadovoljne sodrge.

V temnem hodniku, ki je vodil do velike posvetovalnice in njegovega najsvetejšega, se je spodtaknil baron ob iztegnjene noge nekoga, ki je neviden ždel na klopi v kotu ter planil na smrt prestrašen kvišku, ko je v tujcu, ki se je skorajda prevrnil, spoznal vrhovnega poveljnika vsega podjetja.

Ze je hotel baron vzkipeiti, ko je pravočasno opazil, da tiči možakarjev desni rokav prazen v žepu suknjiča. Takoj se je spomnil, da se je pred nekaj tedni nekdo ponesrečil ob hidravličnem klaviru; nepravilno vložil kos je hotel naravnati, pa ni mogel več pravočasno umakniti roke. Delavec je bil shiran v skelet, v brezkrvnem obrazu so bili še zarisani sledovi prebolelih bolečin, in najbrže se je pravkar šele vrnil iz bolnišnice.

"Čakate mene?"
Presenečen od dobrohotno prijaznega glasu, je enoroki jecljaje opravičeval svojo prisotnost. Zjutraj je bil prišel iz bolnišnice in

od tedaj čaka "gospoda polkovnika", ki je najbrže pozabil nanj.

Mangien ga je poslušal le napoli nenavdno se ga je dojmil pogled na prazni rokav. Redkokdaj je potekel mesec brez lažjih ali težjih nesreč. Ljudje so bili sicer po zakonu zavarovani, prešli pa so, če so se hudo ponesrečili, po večini še nekakšno odpravnino, zavezati pa so se morali pismeno, da so s tem odpravljeni enkrat za zmerom. Bila je stvar polkovnika von Hahna, dovoljevati izplačila dovoljenih zneskov. Da je pustil tega človeka, ki se je komaj držal na nogah, čakati ves dan, to je barona ujezilo. Ni se mogel odtrgati od praznega rokava, ki se je tako plosko iztekal v žep. Nehote je moral misliti na vsiljivo ponavljani doktorjev stavek — ta roka je bila zdaj resnično prodana, od česa naj ta človek živi? Dva tisoč mark mu je bilo nakazanih kot doklada smešno pičli invalidnini — je to dovolj? Edino orodje, ves kapital, vse, kar mu je bila dala narava, da se prebije skozi življenje, vse to odkupljeno za dva tisoč mark?

"Ah, na tega sem čisto pozabil!" — je vzkliknil gospod von Hahn in se ježno udaril po čelu, v naslednjem hipu že ves zaposlen s pozdravljanjem svojega šefa. Držeč za kljuko vrat, ki jih je bil na široko odprl, je zaklical s praga ravnateljske pisarne čez ramo delavcu, naj se oglasi po novem letu.

Baron se je obrnil. "Po novem letu? Zakaj šele —"

S svojo običajno hreščečo gorečnostjo ga je spomnil polkovnik, da mu je bil prav za prav že za božič dovoljen kratek dopust za Berlin, in da je le nepričakovani odhod —

"Dobro!" je hladno odgovoril Mangien. "Mar naj čaka zato ta človek cel teden? Stopite noter."

Hahnova tiha nejevolja, ki jo je čutil v hrbet, je učinkovala na Mangiena kakor izzičanje. Nalašč je izpraševal delavca na dolgo in široko, in bilo mu je v zadoščenje, da je moral gospod Hahn s mapo v roki stati in čakati. Kaj ni bil pustil nesrečnega pohabljenca ves dan sedeti pred svojimi vrati?

"Imate izjavo o odpravljenosti pri sebi?"
"Na žalost nimam. Pri meni je v pisalni mizi."

"Ste tako prijazni in stopite ponjo?" — je zaprosil Mangien s hlinjeno ljubeznivostjo; sam se je začudil skodoželjnosti, ki mu jo je pripravljala zagrizena jeza njegovega ravnatelja. Da ga je vpriči delavca poslal ko slugo po spis, to je bila za gospoda polkovnika huda preizkušnja! Baron se je šele ta hip domislil, da se je svoj čas tudi mali Leitwitz zavzemal pri njem za nastavitve gospoda Hahna. Kakšen užitek, da je tako hitro lahko povrnil našobano oholost vse te sodrge! Vsi bodo še spoznali, da ni dobro češnje zobati s Friedlom Mangienom.

Spet je moral stati polkovnik ob pisalni mizi kakor lakaj, medtem ko je njegov šef prebiral še ne podpisano izjavo z natančnostjo, kakor da nima niti pojma o njeni vsebini.

"Če je tudi vaša žena s kmetov, bi vam kajpak lahko pomagala v obdelovanju vrta" — je vprašal Mangien enorokega, ki je bil čezdalje bolj v zadregi in si je komaj drznil odgovarjati. Imel je štiri otroke, najstarejši bo imel spomladi že deset let, seveda bi lahko vsi trije obdelovali —

Ne da bi mu dal izgovoriti do konca, je baron počasi raztrgal listino, jo zmečkal ter vrnil v koš poleg sebe. Potem se je obrnil h gospodu von Hahnu, ostro zasadi svoj pogled v vojaško nepremični obraz ter bruhal besedo za besedo:

"Tista zemljišča za Altono imamo pač še zmerom na grbi? Tovarna je postala že zdavnaj prevelika, da bi jo lahko preselili tja. Najbolje bo, da postavimo temu človeku hišico tamkaj in mu dodamo toliko zemlje, da bo s svojo družino vred lahko živel." In z upadlim glasom je dostavil in skomignil: "Kaj bi z dva tisoč markami?"

(Dalje prihodnjic.)

"Kralj je umrl! Živijo kralj!"

Angleški kralj George V., star 70 let, je dne 21. januarja umrl. Kraljevska služba je imel nekaj nad 25 let. Nasledil ga je njegov sin Edward, ki je osmi angleški kralj tega imena. Star je 41 let in samski.

NOVI CENTRALNI ODBOR SOCIALISTIČNE STRANKE V OKRAJU COOK

Chicago, Ill. — Socialistična stranka čikaškega okraja ima zdaj 35 postojank in v njih 677 članov, ali 75 več kakor jih je imela ob koncu junija prošle leto. Od teh pripada štirim klubom JSZ 135 članov, ali približno 20 odstotkov. Klub št. 1 jih ima na podlagi poročila okrajnega tajnika povprečno skozi šest mesecev zadnje polovice preteklega leta 110, klub št. 16 na severni strani 5, srbski klub št. 20 JSZ 16, in klub št. 224 v S. Chicagu 4. Tu so vsi šteti samo tisti člani, ki imajo članarino plačano.

Klub št. 1 je po številu članov še vedno največji v okrajni organizaciji. Drugi je angleški klub v 5. wardi na južni strani s 64 člani, in tretji po velikosti je angleški klub v 24. wardi, ki ima 52 članov.

Enajst postojank ima manj kot 10 članov vsaka. Vse postojanke skupaj so v okrajnem centralnem odboru upravičene do 64 delegatov. Volitve v okrajni izvršilni odbor, ki šteje 13 članov, so se vršile v ponedeljek 20. januarja. Kandidatov je bilo 16, ali samo trije več, kot pa jih je bilo treba izvoliti.

V sledečem so kandidati in število glasov, ki so jih prejeli od navzočih zastopnikov klubov: Anton Garden, 42; Bernard Kirby, 40; Anton Camboni, 39; Nathan Miller, 37; L. Vernon, 36; N. Parshal, 36; Ludvik Wipotnik, 36; Lydia Beidel, 36; N. Barnett, 34; R. M. Bernhard, 32; Maynard Krueger, 31; Fanny Schneid, 29; Albert Goldman, 29.

Poraženi kandidati pa so bili: Anton Jedmen, urednik Spravedlnosti, 24 glasov; F. Passovoy, član prejšnje eksekutive, 25; D. Gertler, 26. Te volitve so se vršile več ali manj v znamenju frakcijskih odreenosti. Zmagala je na celi črti takozvana militantna lista, dasi so nekateri izmed izvoljenih zelo konservativni in v svojih klubih neuspešni ljudje. Vendar pa sedanjo eksekutivo sestavljajo v splošnem boljše moči kakor prejšnja, dasi je tudi v prejšnji prav tako popolnoma dominirala ista struja.

Značilno je, da so dobili med delegati nekateri osebno in po aktivnostih nič ali pa le malo znani kandidati v eksekutivo več glasov, kakor pa npr. Maynard Krueger in Albert Goldman. Slednji je, kolikor je meni znano, edini bivši komunist, ki je dobil v soc. stranki tega okraja to važno mesto. V soc. stranko se je vrnil pred dobrim letom. Poraženi trije kandidati so bili baje kandidati "stare garde". Izmed njih je Gertler

zelo sposoben in po mojem mnenju stvaren človek. F. Passovoy pa ima napako, da govori več kot bi bilo potrebno; torej človek s povprečno napako. Ječmena sem že omenil.

Upam, da bo nova eksekutiva v stanju ojačati stranko in s tem v prvi vrsti takozvane angleške klube. Dokler se ji to ne posreči, ostanemo samo vzgojna in propagandistična stranka, a delavci rabijo tudi politično, kajti baš politična stranka bi jim bila v tej krizi najbolj potrebna. — F. Z.

Sklepi kluba št. 1 na seji prošli petek

Chicago. — Na prošli seji kluba št. 1 dne 24. januarja je bilo članom predloženo poročilo o financah v decembru, dalje za dobo zadnje polovice prošlega leta, in pa poročilo o delu kluba v minulem letu. Priredil ga je tajnik kluba Justin Zajc. Poročilo je poslal tudi v objavo Proletarca.

Nadzorni odtsek je poročal, da je finančno poslovanje kluba v redu.

Dramski odtsek je v sporazumu s klubovimi odbori sklenil povabiti na gostovanje dramski odtsek SND v Waukeganu, da ponovi na našem odru v Chicagu na prireditvi v korist Proletarca dvodejansko burko "Dva potepuha". Ta prireditev bo v nedeljo 8. marca v dvorani SNPJ. Klub je ta sklep odobril. Dalje je bilo odobreno, da se vzpizori angleško socialno dramo v enem dejanju in da se spored obogati tudi z drugimi točkami, celotno aranžamo pa imamo dramski odtsek.

Dalje je bilo sklenjeno, da po več letih presledka spet pričnemo s prvomajskimi slavnostmi pod pokroviteljstvom našega kluba. Zadnja leta jih je v prid sodelovanja na skupnih strankinih manifestacijah opustil. Ker pa se zdaj te vrše popolnoma, imamo mi lahko svojo slavnost zvečer, s sporedom, kakršni so se med našimi ljudmi na klubovih prvomajskih slavnostih zelo priljubili.

Bilo je poročano, da če bo izvedljivo, bo pretežni del sporeda predvajal klubov odtsek Red Falcons s sodelovanjem enakega odtseka v Waukeganu. Waukeganski Red Falcon bo povabljen v tem smislu.

Dalje je dramski odtsek poročal, da so pripravile za vpriporitev drame "Rdeče rože" v Sheboyganu, Wis., v teku.

Mary Fugg je poročala o Red Falcons, F. Zaitz o seji okrajne organizacije S. P., Donald J. Lotrich o delu odtseka za razpečevanje literature, Chas. Pogorelec o prodaji Am. druž.

JAČANJE GIBANJA ZA POVRNITEV ITALIJE V DEMOKRATIČNO DRUŽBO

(Nadaljevanje s 1. strani.)

gram, ki določa vrnitev civilnih svobodščin in socialno revolucijo v smislu, da postanejo velike industrije, prometna sredstva in prirodni zakladi izključno ljudska posest.

Mnogi v Italiji čutijo zahajanje Mussolinija, pa se pripravljajo za ohranitev fašizma v novi obliki. Nadaljevala naj bi vlado vatican in dinastija sporazumno z armado, dalje s pomočjo tistih sedanjih fašističnih politikov, ki so z il ducejem nezadovoljni, nekaj ljudi pa se naj bi pozvalo v vlado iz vrst onih politikov, ki jih je Mussolini pred 13. leti strmoglavil. Računajo, da bi tak režim dobil oporo konservativnega javnega mnenja v Angliji, v Franciji in v Zed. državah in s tem posojila, brez katerih se ne bi mogel utrditi, čeprav bi ga podpirala armada, policija, javni nameščenci, duhovščina in bogataški sloj.

Možno je, da se bi taka kombinacija vzdržala precej časa, toda končno bo morala pasti prav tako v polomu, kakor bo padel Mussolini. Ko hitro dobe Italijani vsaj malo svobode v govoru in tisku, pravi proglas, se bodo vpraševali: Mussolini je padel, toda kralj je ostal. Čemu naj vzdržujemo dinastijo, ki je obljubila varovati ustavne pravice, potem pa se slepo udinjala Mussoliniju in pomagala pri njegovem krvinskem delu? Kralj, ki je brez časti in le golo orodje, ne zasluži tega mesta. Tako bi nastal val protimonarhističnega gibanja in dinastije bi bilo konec. Vlada fašistične reorganizacije, kakor je omejeno prej, bi v teh okoliščinah postala samo most v italijansko republiko. Mazzinijeve sanje o svobodni italijanski republiko se morda uresničijo veliko prej nego svet pričakuje.

Naravno, da se italijanska republika ne bo omejila samo na povrnitev civilnih svobodščin. Deželo bo morala preobraziti od kraja v duhu novega ekonomskega in socialnega reda. Ljudstvu bo razdelila 17 milijonov akrov zemlje, ki je danes last 12.000 parazitov in večinoma le malo uporabljena. Dalje bo republika razveljavila lateransko pogodbo med papežem in Mussolinijem, sklenjena 1. 1929. Izvršila bo popolno ločitev cerkve od države in proglasila enako svobodo za vsa verstva. Drastično bo znižala izdatke za oboroževanje in izboljšala šolstvo. Industrije, ki so danes odvisne od državnih subvencij in protekcijskih carin, bo republika prevzela pod svojo kontrolo. Ako hoče kdo definirati ta program za "socialno revolucijo", svobodno mu, toda upošteva naj, da to ni "komunistična revolucija" pač pa nekaj čisto drugega. Kajti ta socialna revolucija v Italiji bi ustvarila najmanj dva milijona novih malih kmečkih posestnikov.

Možno je, da bodo druge sile skušale rešiti Italijo na svoje načine, predno bo gibanje za republiko toliko močno, da prevzame vlado in izvaja svojo moč v smerih prej označenega programa. A eno je jasno: Mussolini ni večer. Prej ali slej bo prebivalstvo Italije moralo vprašati: Kaj sedaj? Na boljšem bo, če se s tem vprašanjem ukvarja danes, ne pa šele čez 10 ali 20 let.

Proglas dalje pravi: "Kar se nas tiče, odgovarjamo na vprašanje, 'kaj potem', edino z besedo, 'Italija.'" Kajti ta ostanje. Ljudje, ki so proglas podpisali, pravijo, da verujejo v žilavost in v miselnost italijanskega naroda. Italija je bila pred Mussolinijem. Italija ostane, ko Mussolinija nič več ne bo — svobodna Italija v društvu svobodnih narodov."

koledarja, knjig Cankarjeve družbe in o agitaciji za Proletarca.

Končna točka dnevnega reda je bilo sklepanje glede pravil kluba Slovenski delavski center. Zadnji občni zbor SDC dne 18. januarja je namreč dal to nalogo klubu. Sprejet je bil osnutek pravil in v pripravljani odbor so bili izvoljeni Anton Andres, Filip Kmetec in John Hujan.

Klubova delegata v Socialist in Labor Defense sta Simon Trojar in Joško Oven.

Bilo je sklenjeno, da se pošlje vsem članom računska poročila zaeno z glasovnico z me-

sti, izmed katerih imamo izbrati sedež prihodnjemu zboru JSZ.

Angela Zaitz, zapisnikarica.

Shod čikaških unij za zgraditev Labor Party

V nedeljo 1. marca se bo vršil v Chicagu v Ashland avditoriju shod čikaške Labor Party, kateri je pridruženih že precejšnje število unij. V njenem odboru so zastopani tudi socialisti. Glavni govornik na shodu bo Francis Gorman, voditelj unije delavcev v tekstilni industriji.

CLOTHCRAFT Union Made

OBLEKE SUKNJE POVRSNIKI

IZ CISTE VOLNE 16.00

Obleke po meri \$21 in več; hlače po meri od \$3.95

Mocnik Clothing, Inc. 6421 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND, O.

V Slovenskem narodnem domu SE PRIPOROČAMO

Milwaukee Leader

Največji ameriški socialistični dnevnik. — Naročnina: \$6.00 na leto, \$3.00 za pol leta, \$1.50 za tri mesece.

Naslov: 540 W. Juneau Ave. MILWAUKEE, WIS.

FENCL'S

RESTAVRACIJA IN KAVARNA

2609 So. Lawndale Ave. Chicago, Ill.

Tel. Crawford 138J

Fajstna in okusna domača jedila. Cene smerne. Postrežba točna.

NAJVEČJA SLOVANSKA TISKARNA V AMERIKI

JE NARODNA TISKARNA 2142-2150 BLUE ISLAND AVENUE CHICAGO, ILL.

Mi tiskamo v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, poljskem, kakor tudi v angleškem in nemškem jeziku.

NAŠA POSEBNOST SO TISKOVINE ZA DRUŠTVA IN TRGOVCE

Ameriški družinski koledar

Letnik 1936

je po obsegu največji izmed vseh jugoslovanskih koledarjev, ki izhajajo v tej deželi, in edini, ki je vezan v platno. Ima 224 strani. Stane 75c. Upoštevajoč njegovo velikost, je to najcenejši jugoslovanski koledar.

Vsebuje 11 povestnih del, šest razprav in člankov, deset potopisnih in drugih opisov, razne podatke, statistični pregled jugoslovanskih podpornih organizacij, seznam jugoslovanskih konvencij v prošlem letu, seznam slovenskih časopisov in razno drugo gradivo. Ilustriran je z okrog sto slikami.

Naročite si ga, če ga še nimate. Priporočite ga znancem. Tudi vaši sorodniki v starem kraju ga bodo veselili, če jim ga pošljete. Za inozemstvo stane \$1.00.

PREGLED DELA IN FINANC KLUBA ŠT. 1 J. S. Z. V LETU 1935

Poroča Justin Zajc, tajnik

V našem klubu je že dolgo običaj, da tajnik ob koncu leta poda splošen pregled klubovega dela in njegovo finančno stanje. Te tradicije se bom držal tudi jaz.

Stanje članstva.

V začetku 1. 1935 je bilo v klubu 105 članov. Tekom leta jih je pristopilo sedem, izgubili pa smo jih 12. Ob zaključku leta jih je bilo torej 5 manj kakor 1. januarja. Izgleda, da jih bomo zaradi brezposelnosti še nekaj izgubili.

V prid teh poudarjam, kakor sem storil že večkrat na sejah, da zgolj zaradi brezposelnosti ni treba nikomur pustiti kluba. Večina teh je mnenja, da ako članarine ne morejo plačati, izjemnih zamk tudi nočejo, pa pravijo drug za drugim: "Ko bom delal, poravnam in bom spet član."

Iz letnih poročil skozi prešlih nekaj let je razvidno, da naš klub nazaduje v članstvu. L. 1934. na pr. je pristopilo v klub 9 članov, izgubili pa smo jih v istem letu 14. Nazadovani smo za pet članov. Ako bomo zmanjševali število članov po tem tempu, bo klub 1. 1936 brez članov.

Agitacija za nove člane.

Vprašanje je, kako pridobiti v naše vrste nove člane. Nekateri trdijo, da med starejšimi priseljenci ni več polja za pridobivanje novih članov, pač pa samo še med mladino. A tisti, ki agitirajo med mladino, tudi pravijo, da jim ni vse z rožicami poslano. V prošlem letu sem prišel v dotik z mnogimi vsakovrstnimi ljudmi in se uveril, da je mogoče dobiti nove člane v obeh skupinah. Seveda, treba je v resnici iti med ljudi in agitirati za socialistične ideje. V tem mesecu sem obiskal nekaj simpatičarjev in upam, da bomo na prihodnji seji dobili par novih članov. Sploh pa pridobivanje članov v socialistične klube ni delo enega dne. Večsi vzame leta, predno se človeka prepriča o pravilnosti naših idej.

Klubove financ.

Ako upoštevamo zgolj številke, naš klub v prošlem letu tudi finančno ni napredoval. Če pa te številke pregledamo in ugotovimo, kako in čemu so

bila porabljena naša gmotna sredstva, vidimo, da je bil finančni uspeh jako velik. Ako bi bil naš klub organizacija, ki nima druge naloge kot nastopati na prireditvah, bi bil njegov prebitok nad \$800.00. To je — upoštevajoč današnje razmere — lepa vsota.

Iz naslednjih številke je razvidno, da je klub lani prispeval samo v prid Proletarca in agitacijski sklad \$418.85. Poleg tega smo prispevali okrajni organizaciji z nakupom posebnih članskih znamk. V vsoti, nakazana Proletarcu, je vključeno tudi naročilo kluba za Majski Glas in pa klubov oglas v njemu.

Finančno poročilo.

Dohodki in izdatki kluba št. 1 so znašali v preteklem letu kakor sledi:

Dohodki:	
Prireditve	\$3,224.64
Članarina	376.80
Razni dohodki	91.36
Skupaj	\$3,692.80
Stroški:	
Izdatki za prireditve	\$1,831.51
Sava: prevodnja, note, najemina dvorane za vaje	451.85
Dvorana za klubove seje in diskuzije	34.50
Najemina dvorane za Red Falcons	75.17
Delegati na strankina zborniščina, na konferenca JSZ, in upravni izdatki	92.91
Podpora Proletarcu, naročilo za Majski Glas in v agitacijski sklad	418.85
Prispevki stranki	29.13
Prispevki stranki v Cook County	92.91
Potrebščine za veselice	129.83
Telefon, poštnina in razno	176.94
Skupaj	\$3,677.38
Ostane	\$ 15.42
Prenos z dne 31. dec. 1935	557.19
Gotovina dne 31. dec. 1935	\$ 572.61
Vloga na Millard State banki (v konkuru)	\$ 86.36
Skupaj	\$ 658.97

Klubove prireditve.

V prošlem letu je imel klub trinajst različnih prireditev, in sicer dve dramski, dva koncerta Save, Silvestrovo zabavo, tri piknike in pet drugih zabav. Uspešne so bile več ali manj vse. Prebitok "Save" v celoti znaša \$234.06.

Poleg omenjenih prireditev je priporočljivo, da se v bodoče aranžira še eno večjo, in sicer Rdečih Sokolov, na kateri bi spored izvajali izključno oni. Sodelovali naj bi skupno z na-

šimi Rdečimi Sokoli slični odseki klubov v Chicagu in okolici. Taka prireditev bi bila privlačna, posebno ako se v skupinah Rdečih Sokolov obnovi zborna petje.

Angleški odsek.

Angleški odsek kluba št. 1 (Social Study Club) je bil lani aktiven v razpevanju literature, aranžiral je precej diskuzij in tudi nekaj priredb. Tajnica odseka, s. Alice Artach, mi je bila pri tajniškem poslu v veliko pomoč. Skrbela je za kolektanje članarine pri članih odseka in se brigala med njimi tudi za obračunavanje vstopnic. Za sodelovanje ji izrekam zahvalo.

S. Lotrich poda poročilo, koliko je ta odsek v teku leta razpečal raznih brošur in pampletov.

Dramski odsek.

Dramski odsek kluba je v prošlem letu izvršil veliko dela na delavskem prosvetnem polju, posebno z Moškričevim socialno dramo "Rdeče rože", katero je uprizoril poleg v Chicagu tudi v Waukeganu, La Salle in Milwaukeeju. Meseca februarja jo vprizoril v Sheboyganu, Wis. Iz poročil je razvidno, da je bila udeležba povsod velika.

Pevski zbor "Sava".

Koncerti pevskega zbora "Sava" so zelo popularni. Značilno je, da na svojih prireditvah napolni dvorano brez sodelovanja drugih pevskih zborov, in da koncertne sporedke predvaja skoro izključno s svojimi močmi.

Sodelovanje.

Ko sem prevzel tajništvo kluba, se nisem nadejal, da bom deležen toliko kooperacije. Med člani kluba, kot v uradu Proletarca sem vedno dobil zaželjeno pomoč pri svojem delu. Hvala vsem. Rad bi navedel imena vseh, ki so pomagali, toda seznam bi bil večji kakor pa je imenik klubovega članstva.

Volilne kampanje.

Lani je klub sodeloval v kampanji za aldermanske volitve, ko je v 22. wardi kandidiral v mestni svet sodrug Anton Garden. Člani so v tej agitaciji izvršili veliko dela in kadar ga bodo proporcno tudi deležvi drugih narodnosti v tem okraju, bo rezultat drugačen.

Zaključek.

Da je nam bilo mogoče izvršiti toliko dela, je zasluga celote — uspeh vseh tistih sodrugov in sodružic ter somišljenikov, ki so pomagali na prireditvah, s prodajo vstopnic v predprodajah, priobčevali agitacijske dopise, razpečavali literaturo in opravljali številne druge posle v področju kluba. Nadaljujmo enako vztrajno in lotimo se agitacije za pridobitev novih članov v klub, pa bomo ob koncu tega leta beležili še sijajnejše uspehe!

Cameron vprašuje. — Zabava na north side

Chicago, Ill. — W. J. Cameron, podpredsednik Fordove družbe, je v svojem radio govoru vpraševal, kako more zvezna vlada pričakovati od industrije, da zaposli enajst milijonov brezposelnih, in ako jih ne more, čemu naj bo sama (privatna industrija) odgovorna za posledice. On pravi, da ameriška industrija ni še nikdar uposlajevala več kot devet milijonov delavcev. "Kako naj kar zdaj, v krizi, zviša to število na 20 milijonov?" vprašuje Cameron.

Od kje se je potem takem kar deset do dvajset milijonov brezposelnih vzelo? Mr. Cameron ima mogoče v vidu samo avtno in jeklarsko industrijo — toda vzeti bi moral v upoštevanje tudi lesno, rudniško, premogovniško in razne druge obrate — kajti brez sodelovanja teh bi tudi avtne ne bilo.

Igra z Bruno Hauptmannovim slučajem

Bruno Hauptmann, ki je bil obsojen v smrt, si je izvojeval odložitve ekzekucije. Odložitve usmerjena je odredil Harold G. Hoffman, guvernér države New Jersey, kjer je bil Bruno Hauptmann valed ugrabljenja in umora Chas. Lindberghovega otroka obsojen in je od tedaj v zapore. Njegovi prijatelji in Nemci v splošnem si zelo prizadevajo, da se Hauptmanna reši smrtne kazni, češ, da mu zločin ni bil nikoli dokazan, ampak je bil obsojen le vsled obtežilnih okoličin — predvsem zato, ker so našli v njegovem stanovanju veliko zaznamovano denarja, ki ga je Lindbergh plačal izsiljevalcem. Denar so izsiljevalci vzele, a njegovega otroka so našli pozneje mrtvega v bližnjem gozdu. Lindbergh je nedavno odpotoval v Anglijo, "Jafsie" Condon, ki je bil posredovalec med Lindberghom in zločinci, pa se je pred par tedni umaknil v Južno Ameriko. Na sliki z leve na desno je guvernér Hoffman, generalni pravnik David T. Wilentz in prosekutor Anthony J. Hauck. Bili so fotografirani, ko je guvernér podpisaval svoj dekret za odložitve smrtne obsodbe.

To so misli, ki se urivajo delavcu, kateri sledi razvoju razmer.

Ampak samo "misliti" tudi ni na mestu. Večsi vsaj moramo priti skupaj zgolj zaradi razvedrila in težave nekoliko "zaliti", kajti drugače bi postalo življenje neznosno. Oboje je se bo dobilo na plesni veselici kluba št. 16 JSZ v soboto 1. februarja v Aldine Hall, 911 Center St.

Skrbeli bomo, da bo glede prireditve vse na mestu. Ob tej priliki boste čuli tudi govornika, med drugimi Chas. Pogorelca, ki bo pojasnil pomen naših klubov in naših prireditev za delavsko gibanje.

Plesalec bo igral Schwab's Isle of View orkester, ki zna poleg drugih tudi naše slovenske plesne komade.

Somišljeniki in prijatelji kluba, posetite nas v obilnem številu. Posebno se vabimo naše "northsajdčane" in pa članstvo JSZ. Zagotavljamo vsem veselo družbo.

Peter Swolshak.

Društvo Nada vabi

Chicago, Ill. — Občinstvu v Chicagu in okolici naznanjamo, da priredi žensko društvo Nada št. 102 SNPJ v soboto 22. februarja v dvorani SNPJ maskaradno veselico. Za čikaško javnost ni posebna novica, kajti naše društvo prireja maskarado vsako leto. Pač pa je novica to, da je letos veselični odbor pridno na delu bolj ko kdaj prej, in zato se nadeja, da bo ta veselica prekosila vse prejšnje. Vstopnice so zelo poceni — samo 30c v predprodaji, pri blagajni pa bodo po 40c. Zelo priporočljivo je, in posebno za maske je komodno, da si vstopnice kupite v naprej. Dobite jih pri vseh članih društva. Godbo bomo imele v gornji in spodnji dvorani. Postrežba v kuhinji in pri baru bo prvovrstna.

Vsi, ki ste posekali prireditve društva "Nada", ste bili veseli na njenih zabavah in zadovoljni z njeno postrežbo. Tudi na maskaradni zabavi 22. feb. se bodo kuharice in natakarice potrudile, da bodo ude-

leženci čimbolj zadovoljni. Zdad pa o glavni točki maskarade — o darilih. Pripravljenih imamo za najboljšo maske že zdad v vrednosti nad \$100, za skupine pa imamo "extra cash". — Rezervirajte si soboto 22. feb. za poset "Nadine" maskarade.

Vabi odbor.

Prireditve kluba št. 1 v prihodnji sezoni

Chicago, Ill. — V sezoni 1936-37 bo imel klub št. 1 JSZ prireditve na sledeče datume:

V nedeljo 25. oktobra 1936 velko dramsko predstavo v dvorani CSPS.

Koncert Save v nedeljo 22. novembra 1936 v dvorani SNPJ.

Silvestrova zabava v dvorani SNPJ dne 31. decembra.

Prireditve v korist Proletarca v nedeljo 28. febr. 1937 v dvorani SNPJ.

Pomladni koncert Save v nedeljo 11. aprila 1937 v dvorani SNPJ.

To so redne prireditve kluba št. 1. Poleg teh bomo imeli v jeseni piknik v korist Proletarca in nekaj izletov članstva kluba ter pevskega zbora "Sava" v poletnih mesecih.

Dalje priredi klub v petek prvega maja prvomajsko slavnost v dvorani SNPJ. Skozi prošlih nekaj let jih je opustil zaradi skupne strankine manifestacije 1. maja. Ker pa se vrše dopoldne, smo sklenili imeti v našem področju svoje prvomajsko slavnost zvečer.

Odbor.

Joseph Agnich umrl

Ely, Minn. — Tu je dne 15. januarja umrl Joseph Agnich, ki je bil prvi predsednik Jugoslovanske katoliške jednote. Ustanovljena je bila pred 38. leti.

Ko je urednik Nove Dobe, glasila JSKJ, poročal o smrti tega njihovega zaslužnega člana, je med drugim omenil, da so bili vsi trije prvi glavni predsedniki vseh treh največjih jugoslovanskih podpornih jednot in zvez doma iz Bele Krajine.

Joseph Agnich, ki je kumoval rojstvu JSKJ, je bil rojen aprila 1855 v vasi Rošči vrh, okraj Črnomelj v Beli Krajini. V Ameriko je prišel l. 1880, v Calumet, Mich., kjer je bil štiri leta.

V Minnesota se je preselil l. 1884, v Tower, kjer je bila tedaj največja slovenska naselbina. Na Ely, kjer se je pozneje uveljavil v novoustanovljeni podporni organizaciji Jugoslovanske katoliške jednote, je do-

apel l. 1888. Skoro ves čas svojega zaposlenosti se je preživljal z delom v rudnikih.

Kar se delavskega gibanja tiče, Joseph Agnich ni bil naš. Niti se o njemu ne more reči, da je bil proti delavstvu, kajti sam si je služil kruh z delom svojih rok in je lahko razumel, kaj pomeni boj za obstanek a krampom in lopato v roki.—P.

Gostilne v Chicagu

V Chicagu je bilo lani 8,718 prostorov z licenco za prodajanje alkoholnih pijač na drobno.

Kriza povzročila, da je v Chicagu \$150,000,000 zaostalih davkov

Kriza je povzročila, da tisoče hišnih posestnikov v mestih ni imelo dovolj, da bi mogli plačati davne obveznosti. Te so naraščale od leta do leta in spravljale v zagrate nešteto posestnikov. Tako se je zgodilo, da je bilo v Chicagu že nad \$150,000,000 neplačanih davkov na posestva.

Zakonodajca je v prid tem davkoplačevalcem sprejela mnoge olajšave in popuste, katere je pričel prošli teden obsežno oglašati blagajnik okraja Joseph L. Gill.

Joseph L. Gill

Namen je, da se davkoplačevalcem, ki niso svojih obveznosti poravnali že par let, olajša breme z izdatnimi popusti, poleg tega pa se iznebe tudi vseh kazni, ako plačajo davek takoj, ali se vsaj pogode za odplačevanje obrokov.

Blagajnik Gill pravi, da je kampanja uspešna in da je zaostale davke takoj prve dneve po tej objavi plačalo že veliko število posestnikov.

Olajšave je okrajni odbor pod načelstvom blagajnika razglasil ne samo v časopisu, ampak tudi po radiu. Milijone dolarjev si posestniki lahko prihranijo, ako se požurijo izravnati svoje obveznosti do 1. februarja. Prihranitve znašajo od 25 do 61 odstotkov in v gotovih slučajih tudi več. O tem se posestniki lahko informirajo v davčnem uradu.

BARETINCIC & SON

TEL 1475
POGREBNI ZAVOD
424 Broad Street
JOHNSTOWN, PA.

Dr. John J. Zavertnik PHYSICIAN AND SURGEON

OFFICE HOURS:
At 3724 W. 26th Street
1:30—3:30; 6:30—8:30 Daily
Tel. Crawford 2212
At 1858 W. Cermak Rd.
4:30—6:00 p. m. Daily
Tel. Canal 1100
Wednesday and Sunday by appointments only
Residence Tel.: Crawford 8440
If no answer — Call Austin 5700

PRISTOPAJTE K
SLOVENSKI NARODNI
PODPORNI JEDNOTI
NAROCITE SI DNEVNIK
"PROSVETA"
Stano za celo leto \$6.00,
pol leta \$3.00
Ustanavljajte nova društva.
Deset članov (te) je treba za
novo društvo. Naslov za list in
za tajništvo je:
2657 S. Lawndale Ave.
CHICAGO, ILL.

ZA LIČNE TISKOVINE
VSEH VRST PO ZMERNIH CENAH
SE VEDNO OBRNITE NA UNIJSKO TISKARNO
Adria Printing Co.
1838 N. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.
Tel. Lincoln 4700
PROLETAREC SE TISKA PRI NAS.

PARK VIEW WET WASH LAUNDRY CO.
FRANK GRILL, predsednik
1727-1731 W. 21st STREET CHICAGO, ILL.
PRVA SLOVENSKA PRALNICA V CHICAGU
Naši vozniki pobirajo perilo po vsem mestu, Cicero in Berwynu in dovažajo čistega na dom
TOČNA POSTREŽBA DELO JAMCENO
Telefoni: CANAL 7172-7173

Te tri priprave napravijo težko delo lahko

Naj vam pomagajo z nizkimi stroški... na ugodne obroke

ABC pralnik
Veliko pranja hitro opravi. Nikako ribanje z rokami ni potrebno. Nizka cena. Velik stroj s porcelanasto kadjo, varnostnim ožemalcem in najnovejšimi udobnostmi. Oglejte si ga v električnih trgovinah. Samo \$5 naplačila

ABC likalnik
Valjarski vzorec kontroliran s kolenom. Čas za likanje skrajša na polovico. Lika vse med tem, ko vi udobno sedite. Pridite in oglejte si ga. Samo \$5 naplačila

Fedelo vacuum čistilec
Popolnoma nov! Velika vrednost! Ima močno vsesanje in ostro ščetinasto krtačo za temeljito čiščenje. Lahke po teži — zelo priročen. Samo \$1 naplačila. **\$18⁹⁵**

COMMONWEALTH EDISON
Electric Shops
Downtown—72 West Adams St.—132 South Dearborn St.
Telephone RANdolph 1200, Local 535
4562 Broadway, 2618 Milwaukee Ave., 4834 S. Ashland Ave.
4231 W. Madison St., 4833 Irving Park Blvd., 3460 S. State St.
852 W. 63rd St., 2990 E. 92nd St., 11116 S. Michigan Ave.

FEDERAL COUPONS GIVEN

Home-Owners! Obvarujte se pred kaznimi

zaradi zaostalih davkov vašega posestva za 1932 in prejšnja leta s tem, da jih poravnate pred 1. feb.

PRIHRANITE 25% NA DAVKIH za 1932!
Prihranite 37% na davkih za 1931! Prihranite 49% na davkih za 1930! Prihranite 61% na davkih za 1929! Vse to si lahko prihranite, ako plačate zaostale davke pred 1. februarjem 1936.
AKO NE MORETE plačati teh davkov vseh ob enem, vprašajte vašega bankirja, da vam pomaga.
NOBENE OBVEZNOSTI niso bolj važne kot te. Oprostite vaše posestno obveznosti. Iznebite se skrbi radi neplačanih davkov. To je redka priložnost in zasluzi, da obrnete vso vašo pozornost zaostalim davkom.

Odkritostno Vaš,

Joseph L. Bie
COUNTY TREASURER
CHICAGO, ILLINOIS

Pay Back Taxes Now!

Avstrijska vlada išče stikov z delavstvom

Odkar je Italija tako zelo zaposlena v Abesiniji, se ne more več toliko vmešavati v politiko obdonavskih držav, kjer je njen pritisk zadnje časa močno popustil. Zlasti Avstrija se je znašla naenkrat na razpotju. Še pred par tedni je ob vprašanju sankcij v Zenevi patetično izjavila, da se ne more pridružiti sankcijam proti svoji zaveznici, kateri je prisegla zvestobo, ki tvori temelj sedanje avstrijske politike. Drogodki se pa hitro razvijajo in avstrijska politika se je čez noč preokrenila za 90 stopinj. Italija ima danes dovolj lastnih brig in ne more svojim vazalom ničesar jamčiti. Na drugi strani je pa Avstrija že na lastni koži občutila posledice, ker se je v Zenevi izrekla proti sankcijam. Avstrija zivotari od milosti zapadnoevropskih bankirjev. Koncem leta so zapadla velika plačila na račun sanacije Kreditanstalt. Avstrija je zaprosila v Londonu in New Yorku za odgoditev. Bila pa je odbita. Vse to jo je privedlo do razmišljanja o politični preorientaciji, zlasti ko so ji Angličji že ponovno očitali polne ječe in koncentracijska taborišča. Morala je izbirati, da išče zaslombo pri bankrotiranem fašizmu ali pri demokratičnih državah. In nekega lepega dne je bil javljen obisk avstrijskega kanclerja v Pragi, kot prvi postaji v tej smeri. Druga etapa je bila božična amnestija februarjskih borcev, sicer še ne popolna, precej jih je še ostalo v ječah, a namen je očiten: popraviti vsaj nekoliko slab vtis, ki ga napravljajo avstrijski režim po Evropi. V tem pravcu

se želi nadaljevati; socialni minister Dobrechtsberger prireja shode po delavskih okrajih, da bi delavce pridobil, ki pa mu na teh shodih temeljito izprašujejo vest in šele sedaj spoznava, kak prepad zija med delavstvom in režimom. On bi rad pristal na gotove koncesije, zlasti glede svobodnih sindikatov, a Starhembergovu krilo, ki pripravlja pot monarhiji, ni voljno popuščati. Bližnja bodočnost bo pokazala nadaljni razvoj.

smo v volinim letu. Demokraski in republikanska stranka se že na vso moč klestita v borbi za službe. V tem boju očita ju njuni politični drug drugemu graft, nezvestobo volilecem in druga nečedna dejanja.

Delavci to vidijo, se zgražajo in pravijo: "Kaj pomagamo, ko pa mi ne moremo zmagati!" Cas je, da se bi izpametovali in se strnili v socialistični stranki. Ako bi storili to vsi delavci, ki vedo, da od republikancev in demokratov ne morejo pričakovati ničesar boljšega kakor imajo zdaj, pa bi bila zmaga delavstvu zagotovljena.

Kot sem že omenila, klub št. 16 se je odločil delovati z vsemi močmi za pojačanje našega gibanja in s tem za zmago delavstva. Ker pa je med množico laglje delovatelj, kakor med posamezniki od hiše do hiše, priredi naš klub v soboto 1. februarja v Aldine Hall, 911 Center St., zabavo. Obiščite nas vsi. Dozdaj so imele vse naše prireditve jako številen poset. Nadejamo se enako dobre udeležbe tudi v soboto. Igral bo Schwabov orkester, Chas. Pogorelec pa nam bo v kratkem nagovoru nekoliko raztolmačil "politični položaj". Vstopnice so po 25c. Ako vam bo ponudena v predprodaji, kupite jo. A tudi ako ne privede v dotiko z našimi člani, da vam bi prodali vstopnico, privedite vseeno, kajti med nami boste dobro došli.

Pauline Drzich. Poročevalec.

Resolucija, ki je vredna upoštevanja. — Klub št. 16 vabi

Chicago. — Ob Novem letu je navada, da ljudje sklepajo sami s seboj vsakovrstne resolucije, ki pa so po praznikih kmalu pozabljene. Koncem januarja se svojih resolucij — dobrih in slabih — niti ne spominjajo.

Letalski promet s čikaškega pristana

L. 1935 je na čikaškem aeroplanskem pristanu vstopilo ali pa izstopilo 191.000 potnikov. 13.500 letal je odšlo od tu s potniki ali pa se vrnili s svojih poletov.

BOGATAŠKI SLOJ SE NI IZ KRIZE ŠE NIČESAR NAUČIL

(Nadaljevanje s 1. strani.)

jih, naj nikar ne pozabijo, da so prisego izvršili z roko na svetem pismu in s tem pozvali vsemogočnega Boga samega za pričo v "zrekanju svoje častne zabljudbe..."

Taki stavki iz ust Al Smitha med nevedno maso vlečejo, ker ne razume, da je ono nič drugega kakor agent najreakcionarnejših ameriških kapitalistov.

"V Zed. državah je prostora samo za eno vladno," je dejal, "Ali za vladno čistege ozračja svobodne Amerike, ali pa za vladno smradu, kakršna načeljuje Rusiji." Namig je bil, da Roosevelt vodi v vladno "smradu", zato se naj ga strmoglavlj. Dalje: "V tej deželi je prostor le za eno zastavo: za zvezdnato, ali pa za rdečo." Z diamantji, biseri in z zlatom okinčani toriji so mu gromovito ploskali, ko je dejal: "Ko so se socialisti kopal, so jih zalotili mladi člani Rooseveltovega možganskega trusta; pograbil so obleko socialistov in utekli z njo."

Smisel tega stavka je, da je Rooseveltova administracija zavrgla platformo svoje stranke in sprejela socialistično, ne sicer javno, ampak skrivoma.

Al Smith ni zabiti politik in ve, da če bomo čakali socializma od Rooseveltove administracije, ga nikdar ne bo. Ampak neuko maso je treba v interesu sedanjega sistema strasiti z njim.

Obregaval se je ob "brezbrožno unjo sovjetov", apeliral na ljudstvo, naj se drži bližnje

Nesoglasja v Readingu

Reading, Pa. — Po zadnji veliki socialistični zmagi v tem mestu so se pričele težkoče, ki so v takih slučajih običajne. Zmaga je bila praznovana z veliko poulično manifestacijo, upeljava novih uradnikov pa s slavnostjo v dvorani. Dela v administraciji mesta so se takoj lotili, mnogi volilci pa so pričakovali uposlojitve, ker so volili in nekateri tudi agitirali za socialiste. Vseh mestnih služb je okrog 400. Naravno, da niso bila mesta takoj prazna, kolikor pa jih je bilo, je uprava namestila ljudi na podlagi sposobnosti. Izjavila je, da je za ugled občine potrebno, da je vsaka služba izpolnjena s tako osebo, ki je sposobna za dotični posel. Tako so dobili nekaj služb taki ljudje, ki za stranko nimajo zasluge, tisti, ki so jih pričakovali, pa so nezadovoljni.

Članov soc. stranke v Readingu je okrog 2000. Imamo lokalni socialistični tednik Reading Labor Advocate, tiskarno, svoj park in druge ustanove.

Delavske razmere so slabe, ker industrija le po malem obratuje. Slovencev je precej brezposelnih, ali pa le po nekaj dni uposlenih. Prilčno dobro izhajajo le tiste naše družine, ki imajo že odraščene otroke, kateri jim pomagajo pri preživljenju s svojimi plačami.

Poročevalec.

Peter Zmrzlikar

Grand Junction, Colo. — Tu je preminul rojak Peter Zmrzlikar, star 51 let, doma od Kranja na Gorenjskem. Padlegel je boleznimi na želodcu. Zivel je blizu tega mesta na svoji farmi, ki jo je s svojo družino neumorno obdelaval. Pokopali smo ga 15. januarja ob obilni udeležbi prijateljev in znancev ter članstva društev.

Svoječasno je bil pokojni Zmrzlikar aktiven društveni delavec in uspešen agitator Proletarca v naselbinah države Utah in v Coloradu. Ko pa se je pričel boriti za obstanek na farmi, je moral druge aktivnosti opustiti. Tudi so tukaj prilike za agitacijo manj ugodne, kakor v industrijskih naselbinah.

Ko je bil meseca julija lansko leto tu na obisku Frank Zaitz, urednik Proletarca, smo sklicali pri Jack Troyarju v bližnji farmerski naselbini Pali-sede sestanke, katerega sta se med drugim udeležila Peter Zmrzlikar in Martin Kovač. Slednji obratuje mal premogovnik v hribih precej daleč od tu.

Po končanem sestanku se je Zmrzlikar poslovil, ker ga je doma čakalo nujno farmersko delo. Zajcu je ob tej priliki dejal: "Ti me osebno ne poznaš, ampak včas sem po naselbinah že precej agitiral. Zdjaj mi je nemogoče, a v jeseni bom naročil vaš Koledar in ga razpečeval med farmerji. To sem že večkrat storil. Proletarec je dober list in vreden podpore." Oglasil se je še Martin Kovač s sugestijo, da bi zbrali nekaj v tiskovni sklad lista. Nabrala sta v mali skupini \$2.50.

Pokojni Zmrzlikar je bil miren človek. Družina je z njim veliko izgubila. Zapušča vdovo in osem otrok.

Tu smo v par mesecih izgubili že tri Slovence. Kljub dobri klimi so mnogi slabega zdravlja. Pokvarili so si ga z dolgoletnim garanjem v rovih. Zdjaj, na starost, trpe posledice.

Veselica in šola brezposelnih

Chicago. — Slovenski klub brezposelnih priredi veselico v soboto 8. februarja v spodnji dvorani SNPJ. Vabi vas, da se je udeležite v čim večjem številu in mu s tem pripomorete k gmotnemu uspehu. Kajti klub ima v zvezi s svojim delom v prid brezposelnih vedno mnogo stroškov. Plesalcem bodo igrali Gradšarjevi fantje, ki so znani kot dobri godci. Jamčimo vam izborna postrežbo v vseh ozirih. Vstopnice so po 25 centov.

Matth. Papa umrl

Milwaukee, Wis. — Tu je dne 9. januarja preminul Matth. Papa, rodom Slovenec, ki pa se je gibal največ med Hrvatji. Ulula se mu je kri. Radnik poroča, da je oslabil vsled težkega dela pri WPA. Star je bil 46 let. L. 1922 je prišel v Milwaukee po navodilu komunistov, da pomaga pri agitaciji za Delavsko Slovenijo in v boju proti Proletarcu. Ker ni uspel, je postal spet delaven največ med Hrvatji. Bil je aktiven med gozdarji v Minnesoti, med delavci v železnih rudnikih, med jeklarskimi delavci v Pa. in kjerkoli je potoval. Proti Proletarcu in socialistom je napisal mnogo dopisov, še veliko bolj energičen pa je bil proti našemu gibanju v besednem boju.

Komunistični odbor v Wisconsinu se je od pokojnega Pape poslovil z izjavo, da bo nadaljeval po poti, kateri je Papa posvetil svoje življenje.

Čestitka A. Rusu

Girard, O. — Ko sem čital v Proletarcu, da je bil Anton Rus v Readingu, Pa., izvoljen za volilnega sodnika, me je razveselilo. Antona poznam še ko je živel v tem kraju. Bil je vedno pristaš delavskega gibanja. Na njegovi izvolitvi mu na tem mestu iskreno čestitam.

Anton Dežman.

Nezaposleni v Italiji

V Italiji je bilo koncem prošlega leta vzlic mobilizaciji in pošiljanju delavcev v Etiopijo še vedno 268.000 brezposelnih,

Radodarnost imperialističnih veselil

Velika Britanija in Francija sta zelo radodarni veselili. Ko sta Mussoliniju ponudili dve tretjini Etiopije, je svet ostrmel in angleška vlada je morala vesed pritiška opozicije preklicati svojo ponudbo. — Italija hoče kolonij in ker je vsa Afrika že razdeljena, razen Etiopije, se je lotila te, da jo "civilizira". Hitlerjev tretji rajh je tudi vedno glasnejši v zahtevi za povrnitev prejšnjih nemških teritorijev v Afriki, ki so na tem zemljevidu označeni s posebnimi črtami. Večina tega bivšega nemškega ozemlja je vzela Anglija. To so velika, bogata krajina, ki jih Anglija ne bi rada dala nazaj. Zato so prišli iz Londona glasovi, da se naj Hitlerjevim ambicijam za ekspanzijo ugodi na račun portugalskih kolonij v Afriki. Na tem zemljevidu je portugalska posest označena z mrežnimi črtami.

Veselica in šola Občni zbor JDTD

Občni zbor Jugoslovanske delavske tiskovne družbe, ki izdaja Proletarca, Majski Glas in Ameriški družinski koledar, bo v petek 31. januarja v SDC. Udeležite se ga vsi člani direktorija in eksekutiva slovenske sekcije JSZ.

Konvencija S. P. v Montani

Zakon v Montani zahteva, da se morajo nominacijske konvencije vseh strank, ki imajo pravico do rubrike na glasovnici, vršiti tretji četrtlet prihodnjega maja v Heleni. Na vožnji v Heleno in nazaj se jim plača 5c od milje za vozno iz okrajne blagajne.

Zaeno z uradno socialistično konvencijo, ki jo določa zakon, se bo vršila še posebna konvencija, kakršne so običajne v socialistični stranki. Ta bo izvršila vse delo in nominirala kandidata, sklepe in nominacije pa bo potem formalna konvencija potrdila za svoje. Stranka sme izvoliti na formalno konvencijo enega kandidata na vsakega državnega poslanca in senatorja.

Predsednik soc. stranke v Montani: apelira na sodruge, da se te prilike poslužijo in izvolijo kandidate.

Narodni Adresar

Ivan Mladinec v New Yorku ureja knjigo, ki bo vključevala seznam jugoslovanskih listov, društev, znanih posameznikov, cerkva, jednot, zvez in zajednic ter druge podatke o naših priseljencih. Cena za uvrstitve imen društev, s kratkimi podatki o njemu, je \$2, cena za posameznike, ki imajo trgovine ali kaka druga podjetja, pa je \$1. Za druge je cena 50c. Prijave sprejema Narodni Adresar, 156 Fifth Ave., New York City.

Proletarcu storite s točnim obnavljanjem naročnine veliko uslug.

VZROKI RAZPRTIJ V S. P., NAVE-DENI Z DRUGE STRANI

(Nadaljevanje s 1. strani.)

da je velika večina članstva v njeni organizaciji, na konvenciji brez priznanega zastopstva, če večina delegatov potrdi sklep eksekutive. Odbor YPSL in večina članstva te mladinske organizacije je z reorganizirano skupino. Socialist Call trdi, da bo pod novim vodstvom agitacija za nove člane uspešna, dočim se je stara garda branila sprejeti vsakega aplikanta, o katerem je smatrala, da je komunist po mišljenju in da veruje v nasilne me-

Communications From Our Readers

THE FALCON NEST

In Our Block

The other day when I stepped into the bakery shop a large group of women were talking very excitedly. "My! My! Isn't it awful!" they were saying.

It happened that a young man of 21 had opened the back porch window in the flat above. The owner of the building, who, being a baker and just having gone to sleep so that he could get up at 3 in the morning, heard him. The very first thing the baker did was to go after his shotgun and kill the prowler on the spot.

A Falcon wouldn't say, "My, my, isn't it awful that a young boy should try to steal!" in the same way these women said it. A Falcon would say, "Yes, it is awful, but the fault lies somewhere else. No person is born with the desire to steal. There is something about our way of living that makes people steal. The Falcons are here to find out what is wrong with a society that makes people risk their lives to steal."

Why the color called "red" is the workers' own glory.

In the earliest days
All who lived without toil —
The priests and the nobles —
Ashamed of the soil —
Brought all this to light
By the color of white.

But the workers who toiled
Looked up to the sun —
It made things to grow;
Gave life to each one.

Its color was flaming
Like the blood in their veins;
That red was a symbol
Of their sweat and their pains.

And down to this day
Those who eat of their bread
Without lifting a hand
Can't stand the bright red.

The red of all labor —
The red of all gain —
The red of all bloodshed —
The long centuries' stain.

One section of the Chicago Falcons is making torches out of soap. The best of these will be placed in the glass case for exhibits in the Branch headquarters.

Hitler and Mussolini teach young boys and girls how to make war so that they will know how to kill their fellowmen.

The Falcons are taught that the real hero of any country is not a hero of war but a hero of peace.

The Young Falcons of the Chicago group are making a wall decoration of Falcons and Torches. This will also be used for the Falcon headquarters in the club house.

The new members of Chicago Tom Mooney Flight are: John Lukas, Robert Krek, Angeline Pluth, Josephine Pluth, Anton Novak, and Emil Kmetec.

The Young Falcons have elected their own officers. They are: Boyan Alcab, leader; Jennie Simonc, assistant; and John Lucas, secretary. Ernestine Jugg is their guide.

In next week's column you'll read just how much MILWAUKEE responded to its call last week. Look for it!

THE RED AND THE WHITE

In these few little verses
You will hear an old story:

(Send your correspondence to Mary Jugg, 4134 W. 24th Place, Chicago.)

NEW TIMES NEED NEW SONGS

BY ALICE PARK

Disarming the nursery of military toys which teach young children their first lessons in war and therefore make the deeper and most lasting impression upon their minds, has been widely recommended by international peace organizations and by teachers of young children, as well as by parents.

diers, and even to prepare the future generation to be soldiers.

Songs can be used and should be used to teach all children a belief in peace, the benefits of peace, the human happiness of peace, as well as an enthusiasm for peace and individual pledges to live for peace.

There are other nursery influences as dangerous as toy guns. It is high time to disarm the nursery and school of military songs. The influence of such songs is as deep and as lasting as that of military toys.

Yard of Pork

A man who thought himself clever walked into a butcher's shop and said:

"A yard of pork, please."

The butcher turned to his assistant and said: "Serve this gentleman with three pigs' feet."

First impressions are hard to uproot. But the songs about army and navy forever and bombs bursting in air are so familiar to all that many people fail to recognize their true character as lessons in wholesale murder and delight in warfare.

"MOJ DRAGI MALI SINCEK SEDAJ JE KOT MALI SPACEK

Bil je zelo suh in ni imel nobenega apetita; nič več nisem vedela kaj mi je storiti!

Matero pravi, Trinerjevo grenko vino je ravno pravo zdravilo za suhe podhranjene otroke. Njega vsebina so najboljše snovi, ki jih je zdravstvena veda iznajti mogla za odpravo zaprtice, slabega apetita, glavobola, zgube spanca, plinov, slabega diha, nečiste kože in sitnosti v zvezi s prebavnimi nerednosti. Prijazno za piti in dobro zanesljivo družinsko zdravilo. V vseh lekarnah.

TRINER'S ELIXIR OF BITTER WINE

Joseph Triner Company, Chicago

Let those who make the quarrels be the only ones to fight—
Yes, let those who make the quarrels be the only ones to fight.

When anyone wishes to arrange a program for peace exercises for schools, it is extremely difficult to find appropriate songs in the ordinary books. The demand has been for war songs and therefore the books fit the demand. A new demand for peace songs will result in their creation and eventually in familiarity with them.

Admiration for war and for those who fight has been deliberately and systematically cultivated.

Today new peace education may be intelligently and profitably cultivated.

Music has always been recognized as stimulating to the emotions and so to action. It has been used in all countries to allure and to stir sol-

NAJVEČJA SLOVENSKA KNJIGARNA

SLOVENSKE IN ANGLEŠKE KNJIGE

Pišite po cenik PROLETARCU

GIVE THEM BACK THEIR MANHOOD

These Men Are The Test Of Our Civilization. — Do We Meet The Challenge?

By William M. Feigenbaum

Here we have a picture of men in whom hope must have died.

Here they are... men with muscle and brains, men who once had visions. Once their mothers held them in their arms and dreamed of a future for them...

Now they stand in long lines, hopeless, homeless, helpless. Now they move slowly, with shuffling feet, too broken, too crushed by the weight of what has overtaken them even to resent their misery.

Now they must live from handout to handout: from breadline to breadline. They have lived their lives... they are through. Old and young, strong and weak, Easterner and Westerner, Jew and Gentile—they are through.

This is what life has done to them, these sons of loving mothers, these heirs of the ages, these inheritors of all the richness and wisdom of all the past. As time goes on the little spark of manhood still left in them will die down and flicker out.

BUT NEED THERE BE NO HOPE

Look closely at these men—and at the men on the breadline nearest your home, and at the men occupying the benches in the park nearest your place of employment. Look at their faces: some of them are still young, but there is something hard and cynical, something cruelly beaten in them. But those that are no longer young, those whose beards grow long and whose hair is streaked with gray—they are the saddest sights the world has ever seen.

You see them sitting on benches; you see them loitering in the men's rooms in parks and subway stations; you see them standing on the streets leaning against buildings with a vacant look in their faces, waiting... waiting... waiting for time to pass. Nothing but that. Life no longer means anything but that... let time pass. From morning to noon, from noon to night—then a bunk or a doorway or a park bench for the night, and all over again, time without end.

For them life has lost all meaning, and they simply wait for the moment when they will wither up and blow away.

Look closely at these weary, broken, beaten men. Look at this graybeard sixty years old. His beard unkempt, his clothes shabby, his one

pleasure a battered pipe and some reeking tobacco. All else has faded his life.

Cast your mind back forty years and more.

He was a fine young man, son of self-respecting parents in city or country—it doesn't matter which, and maybe he has even forgotten himself. His father had a trade, he had pride, he had hope in his country. His father expected him to take a job in his trade; his mother dreamed that he would become, God forbid! President!

There came the black year of 1893. Banks failed. Factories closed. Men starved. Millions tramped the streets.

In those days of the ruggedest individualism you ever saw no one dreamed of government relief, no one dreamed of anything except bitter private charity. Those who had no jobs wandered the streets hopelessly, and after a while they began to hop trains and wander over the country. There began the great migration of America's jobless... here, there and everywhere. You can read about it in the books, in Jack London's "The Road" and Walter Wyckoff's "The Workers." They became hoboes. They lost contact with orderly life. They learned to know the under-side of freight cars, the fear of "bulls," the inside of jails—the seamy side of life.

The years passed and times got what is humorously called "better," and many were taken back into industry. But millions had become unused to orderly ways, had lost the knack of working, of living in society with others, of walking streets and looking men and women in the face. The hoboes—the itinerant workers—became tramps, who are itinerant nonworkers. The itinerant non-workers became bums—non-itinerant non-workers. They slipped into the pit. They became driftwood, hopeless. They are waiting to die. Thus life has passed for them.

Look at the faces of the younger men, the comrades and associates of the veterans of the great crisis of 1893; they are young, they are strong, they should have the world before them. But they have not.

They can look into the faces of the older men, the men who slipped into the abyss, and see themselves twenty, thirty, forty years from now.

with its scientists and its poets cannot help but spawn up such misery, then our civilization has failed. And it is time that we know it.

BUT OUR CIVILIZATION HAS NOT FAILED!

It is we who have failed. We have plenty of all. There is no need for a single man to be homeless, for a single baby to be hungry, for a single human being to be uncertain of the future.

Look at this line of men. Each man counts ONE.

John D. Rockefeller counts ONE. The waster who left for the road in 1893 with high hopes counts ONE. J. P. Morgan counts ONE.

Tell off these men against the exploiters and the bankers, against the employers and the speculators, against the shirkers, the takers, the wasters. EACH ONE CAN BE CANCELLED OUT BY ONE OF THESE HOPLESS MEN, the victims of that very thing that makes the wasters rich, the shirkers smug, the do-nothings the possessors of all riches in the world.

Tell them off against the workers, against the jobless, against those in agony, against the disinherited, the doomed and the damned.

Each one counts ONE. But long after the last waster and exploiter, the last banker and industrialist, the last bloodsucker and capitalist has been counted off there will still be a long, long line of victims and those heavy-laden stretching out into the sunset.

For each one counts ONE on one day. And on that day we can settle scores. On that day we can take the first step to wipe out the shame and the disgrace and the agony that has been piled mountains high for all the years of the travail of the human race.

Let us take that step. Let us forget all minor differences, and unite. Let us strike a blow at capitalism that has piled up these agonies. Let us prepare to win for ourselves the new world, in which mankind will at last be free.

SIMILE

As popular as a radical at the annual convention of the Daughters of the American Revolution.

Herbie Hoover is traveling around the country building up his political fences. It looks as though somebody has given him a bad steer.

THE QUESTION OF OUR ENGLISH SECTIONS

Chicago, Ill.—In a previous issue I made a brief mention about the agenda prepared by our executive committee for the coming JSF convention. In this article I will express my opinion on the subject of English Sections. This will be one of the important problems that the delegates will discuss at the convention and it is well that we give this question some thought before hand.

No one will dispute the fact that Youth is necessary to carry on Socialist work for the Party. At several of our past conventions this problem was given considerable attention. It has been and still is, part of the work of the Slovene comrades and the Yugoslav Federation to interest the American born Slovene youth to work as a unit for Socialism within our Federation. Some progress has been made in the larger cities such as Chicago, Cleveland, Detroit, Milwaukee and West Allis, but not in large enough numbers considering the conditions at our advantage.

According to some comrades with whom I have discussed the work and purpose of English Sections within our branches they were of the opinion that the Slovene younger generation can be more readily interested for Socialism and become active if they joined the Party directly. This argument is debatable.

Thus far the only youth groups organized as sub-divisions of our branches, are those who were encouraged to do so by Slovene comrades and the Federation as a whole. None of them joined the Federation or Party directly on their own accord, but had to be urged to do so. The only work that was carried on to interest the American born Slovene for Socialism was done by these groups with the assistance of their branches.

The work of our Federation during the past 30 years among Yugoslavs has been a big contribution to the Socialist Party. There is still plenty to be done. Our field for Socialist work is as large as ever. There are still thousands of Yugoslav workers to be recruited for our cause and our Federation is the best equipped to

do that job. It has its official organ and other publications. It can send out speakers and organizers and finance their tours. The Federation can and has sent out thousands of leaflets and pamphlets, all which helped to further the interest among Yugoslavs for Socialism. In districts where there were no English speaking locals, our branches carried on effective campaigns among workers of all nationalities.

For just that same reason our English Sections are necessary. They can help their branches with their work and gradually take over some of their responsibilities. They should be a sort of training schools to prepare the young members to take over the job of carrying on the kind of work that the older comrades have been burdened with during the past 30 years.

In the larger cities such as Cleveland, Detroit, Milwaukee and Chicago, our branches did some fine Socialist work. Their contribution to the Party was their work among Yugoslavs. In these cities we can have larger units of our Federation and more could be accomplished. Had there been no branches of our Federation in the cities mentioned and

"Red Flowers" To Be Presented In Sheboygan February 16

Recently the dramatic section of branch No. 1 JSF Chicago, received another invitation to present "Red Flowers", a 4 act labor drama. The invitation came from branch No. 235 JSF in Sheboygan where the comrades are now busy with arrangements to make this affair a complete success.

In La Salle, Waukegan and Milwaukee, the large crowds were well pleased with the entire performance. Its realistic meaning made a fine impression upon the audience and many saw the play more than once. In Sheboygan the comrades are hustling to

elsewhere, very little work if any would have been done. It is also doubtful whether the Party could have gained that membership of Yugoslavs thru its direct appeal that the Federation and branches now have.

Our English Sections must not stray away from the Federation. If they decide upon this course, the Socialist Party would be the loser, and reactionary forces would gain because the work of our Federation among Yugoslavs would be curtailed. We need English Sections of American born Slovene youth as sub-divisions of our branches just as the Socialist Party needs foreign language federations to carry on its Socialist message amongst their people. We are the best equipped to do our Socialist duty among the Slovene younger generation. We have a weekly official organ and other publications with which to reach them. We know their habits and understand their traditions and thru collective cooperation and more inspirational encouragement from our comrades and the Socialist Party itself, we can and will accomplish bigger and better results for the Socialist movement. — John Rak.

get a large turn out for this affair. The date set for the program is Sunday, February 16, at the Croatian Hall. Admission tickets in advance are 35c. At the door the price will be 40c. The comrades are also issuing a souvenir journal for this occasion for which they have already solicited a nice amount of ads.

If predictions prove to be true, a large crowd will see a worthwhile labor drama and enjoy its entire performance. All readers of Proletarec are urged to reserve Sunday, February 16, and invite their friends to this afternoon program. — J. K.

THIS COCK-EYED WORLD

BY FILIPIC

There is a book "The Red Network" written by a certain Miss Dilling, which exposes all the radicals and their organizations. Among those of whom are listed prominently, for red activities, are: Mrs. F. D. Roosevelt, Senator Borah, Mahatma Gandhi, Mrs. Louis Brandeis and Rex Tugwell. Strange, what bed-fellows we reds have.

It seems that Miss Dilling has picked out of life those individuals who dare to think; even such scholars as Einstein and John Dewey are listed as reds.

Miss Dilling tells of Senator Borah's red connections as the Communist candidate for president of the United States. He was supported by Moscow.

What has come over Ham Fish, 100% patriot and red baiter? He is supporting the red Borah for president, though our former Senator and 100 percent, Simon Fess has opposed Borah for Ohio's choice. I can still remember our former Senator; he fought tooth and nail against worker's legislation—his foe was Borah.

Mr. Fess—during his debate—with his "excellent" knowledge of history, pointed out that Rome fell because the Caesars were too generous to their people. Read the history of the decline of the Roman Empire and see if that is the case. All that I read doesn't substantiate the argument.

Mr. Fess, while in office, condemned the reds and subversive groups as the direct inciters of Zangara's attempted assassination of President Roosevelt. What irony, in this case, where a certain wealthy Republican threatens the president with bodily harm. We reds can now jeer, "If you Republicans don't like this country you can go back where you come from."

Miss Dilling gives a little history on Karl Marx (real name Mordecai). She tells that he was a bad boy and brought grief to his parents. A man's character certainly cannot be blighted because of his family troubles. One of the founders of our country did not get along any too

well, at home. Benjamin Franklin was badly treated at home, and he ran away to Philadelphia. Here certainly was a bad boy; yet Dilling would be the last to say that he was not a respectable patriot. Oh, and another thing! Benjamin treated religion very lightly; another matter to chagrin our 100% God fearing patriots.

Miss Dilling, using the Roman analogy, is predicting the ruin of our nation. She lifts from Macaulay, the historian, to prove her case. Here it is—"Your republic will be pillaged and ravaged in the 20th century, just as the Roman Empire was, by the barbarians of the 5th century, with this difference, that the devastations of the Roman Empire came from abroad, while your barbarians will be the people of your country, and the products of your institutions."

Now, that proves nothing at all. Macaulay does not state who are the barbarians. Looking over the objectionables on the list of Who's Who, and noting that among them are the finest scholars and humanitarians; and knowing that barbarians are opposed to learning, it becomes increasingly evident who really are the barbarians.

An Invitation

Chicago, Ill.—The North Side comrades of branch 16 JSF will celebrate the 25th anniversary of JSF with a dance and program Saturday, February 1, at the Aldine Hall, 911 W. Center St. Buddie Schwab's orchestra will entertain the dancers with good music. Chas. Pogorelec will give a short talk on the work and history of our Federation. The committee invites all friends and sympathizers to join them Saturday for a fine celebration. The admission is only 25c. Tickets are available from all branches and also at the office of Proletarec.

The jobless man is a free man who wishes to heaven he had a master.

For Women Only

Conducted By Mary Jugg

In Persia where women veil their faces, schools where boys and girls may attend together have been started. This co-ed school will begin the first year with children at the age of 7 years; then it will increase by one year until the age of 16 will have been reached. That is the age at which girls become married there.

It is estimated that women's change of fashion for 1936 will cost five billion dollars. It is said that when women change their "silhouette", it is of more immediate importance than anything else in the world industrially.

Mussolini gave up the idea of making women give up whims of fashions because he found out that it meant too much money. Germany and Russia are reported to have gone through the same thing. They both permit "fashions" now.

All this may be true, but it is also noticeable that the average woman finds it more and more difficult to keep pace with the whims of those women who can spend upward to \$40,000 on their clothes just to be different.

And an artificial market is created by loud advertising, by "fashion talks" over the radio, by women's magazines which feature nothing else but styles, and most of all, by untaught women who still do not understand that the present economic system plays upon one of their feminine weaknesses to look beautiful and thus exploit her.

The modern woman knows that there are "ladies of the social register" who can afford to do things differently from her, yet she fails to put her fight into the struggle that will free her from a lower social standing. Rather than this, in too many cases, she tries to imitate her sisters of the upper classes.

The women of Italy seemingly did not react so favorably when Mussolini asked them to cut down on their cosmetics, especially the imported ones. Just as soon as they found out that the papers were pleading not to buy imported cosmetics (especially from France), they rushed to the stores and bought out all the French importations, thus almost exhausting the market.

Italian women don't like Mussolini's decree that they must not cook meat on 3 days of the week, either. They resent the idea of inspectors coming into their kitchens to see that no meat is cooked on the specified days... Does the Italian woman, then, seem to have a little more mind of her own than the German?

Well, well, ladies. How did you like that? All this time they've been telling you that the reason meat prices are so high is because the meat companies had to pay such big taxes on account of the AAA. In other words, the increased tax was passed right on to the consumer. You were paying instead of the big companies. Now, the nine all-powerful judges decided that the AAA is unconstitutional, and what happens? The government gives back to the same companies \$50,000,000. Nice donation, isn't it?

SEARCHLIGHT

By DONALD J. LOTRICH

A new County Executive Committee was elected at the County Central Committee meeting held Jan. 20. These elections brought out at least twice as many comrades as have been attending our County Central Committee meetings. Quite a number of those present were visiting comrades and this discloses that our meeting was attractive. Outside of elections, the financial report of the secretary was the most encouraging thing. Our liabilities have been reduced amazingly.

During 1935 local Socialists have gained added support among Chicago's trade union movement and we now have more branches in the County, even the some of them are small, than we have had in many years. Our own Yugoslav Branch No. 1 is still the largest branch in the county and all of the six delegates to which we are entitled were present and, this too, is an improvement.

Due to the incessant cold the attendance at the meeting of Branch No. 1 JSF, last Friday, was small. We received mimeographed financial reports for 1935 showing a reasonable gain during the year and the vast amount of work performed during that time. A few loyal comrades have devoted all their energy and a great deal of time to enable these gains and a good percentage of our total membership assisted in the work. Singing Society Sava was the best financial asset. This, quite contrary to past traditions. The Dramatic Division, The Falcons, and the Social Study Club with its Literature and Educational Committees performed noble work.

During 1935 our Literature Committee purchased 721 pamphlets from the National Office and sold and distributed 654 of them. Altogether \$59.85 was collected and \$43.60 was expended, leaving a balance of \$16.25 profit. In two years this committee netted \$33.54 cash and \$19.20 in literature. The following pamphlets were purchased during 1935:

- 100—Why We Aren't Rich.
- 100—Heritage of Debs.
- 100—Traffic in Death.
- 100—Profits and Poverty.
- 100—The New Deal.
- 62—May Herald's (JSF Publication).
- 50—Socialist Calendars.
- 80—Arise.
- 29—Miscellaneous.

We have on hand in addition to the above titles, Civil War in Austria, Case for Socialism, Commonwealth Plan, Taxes and Tax Dodgers and Inflation.

Seventeen comrades in addition to our Red Falcons assisted in the sales as follows: Donald J. Lotrich, 205; Red Falcons, 95; Ernestine Jugg, 79; Joseph Turpin, 29; Alvin Rak, 23; Christina Turpin, 22; Dorothy Ivansek, 15; Angeline Zaitz, 11; John

Rak, 10; Mary Jugg (W. C.), 10; Lukas Grosser Sr., 10; Tillie Polenik, 7; Justine Zajec, 6; Alice Artach, 6; Mary Owen, 3; Mrs. Zorko, 3; Caroline Macerl, 2; and John Hujan, 2.

While we're reporting our home affairs it is in order to give my impressions of the annual meeting of the Yugoslav Building & Loan Ass'n, held last Saturday at the Slovene Labor Center. From the outset it looked like we were to have a fine gathering as the minutes were read and a good report made by Harry Broz. However, that old suspicious spirit bounced right into the proceedings with the reports of the auditors. It seems that the mistakes of the past are not so easily eradicated and less easily forgotten. A whole lot of useless words were said and of course some helpful ones, too. When it comes to money matters and savings people aren't so apt to remain quiet if and when hardships befall an institution such as ours and the directors and officers should realize that. They shouldn't flaunt the weapon of proxies before jealously demanding depositors. They should become more tolerant, particularly those who control the association. Although the meeting was much improved over past gatherings it was nowhere near right and we hope that in 1936 conditions will improve to enable the new directors to bring in healthier and, on top of that, better worded reports.

A building and loan association is a cooperative institution and as such should attract all Socialists. I presume, Socialists do have a big interest in this institution of ours. In the past, it seems, this obligation of ours wasn't properly cared for. We allowed others to handle our funds without much ado about it. Only in the depression have we perked up a bit. But even now we are not functioning as an interested unit. I feel confident that this situation wouldn't be what it is if more Socialists had been interested and if Socialists had been in control. Hence, comrades, we must even in this unit, seek to better the management and control. We must start acting as a unit.

Look to the essence of a thing, whether it be a point of doctrine, of practice, or of interpretation.

—Marcus Aurelius.

NOTE

More English reports
and Articles on
Page 5